

MAGYAR NŐK

LAPJA

SZERKESZTI PAPP JENŐ

Siegle Ilona

Révai új könyvei

GYŐZELEM

Orta: Márkus Dezső

Már az indulásnál valami idegességet érzett. A forgalmista meg is jegyezte tréfásan:

— Aztán vigyázzon, Peterson úr, nehogy baj legyen az úton! — és magasra tartotta a jelzőkorongot. Baj? Eddig még sosem volt! A motorvonat nap-nap után járt ugyanazon az úton, ugyanabban az időben és ugyanazzal a sebességgel, pontosan, rendszeren. Ezt mindenki természetesnek vette és senki sem gondolta, hogy másképp is lehetne. Biztos keze és higgadt, nyugodt szíve százak és ezrek életén örködött. Senkinek nem jutott azonban eszébe neki ezért elismerést, vagy hálát adni. Szürke kis ember volt. Motorvonatvezető. Eddig! Most azonban úgy érezte, szétfeszíti belül-ről valami. Robogott a szerelvény előre, mindig csak előre, fák, hegyek, faluk, városok maradtak mögötte, napok, hónapok, évek óta rohant és rohant, de ő mégsem jutott előbbre, mindig csak egyhelyben maradt. Boldogságot, sikert, dicsőséget hordozott, de ő nem részesült benne. Pontosan, vaksötétben is megállt az állomásokon, csak azt nem tudta, neki hol kellett volna kiszállania. Ő rohant, ő vezetett, mégis őt hagyták el. Úgy érezte, a szembe-futó két sinszalag nekiszalad a mellének, átszúrja a testét és mögötte fut tovább a végtelenbe, állandóan az ő húsát és csontját fűrészelve és neki a sinszalagra fűzve kell lassú kinszenvedéssel elpusztulnia. A motor örjítően egyhangú zaja átszakította a bőrét, belekeveredett a vérébe és mint főkorbácsolt folyam, széthömpölygött testének minden kis porcikájába égetően, föl az agyába és le a lábujjába, mindig ugyanazzal a dobolással ütögetve legkisebb sejtjét is. „Megengedett legnagyobb sebesség 60 km!” vibrált táncoló betűkkel a sebességmérő mutatója alatt, lüktető agya előtt. A felkiáltójel, mint mellének szegződő csontos ujj, mind mélyebben hatolt a húzába, cséppenként engedve el a vért. Megengedett? Hát mi ő? Rabszolga? A sin, emberek, motor rabszolgája? Hát fölszabadítja magát! Eszrevéti, hogy ő is él, ő is részt kér a boldogságból, az emberi életből! Olyat tesz, hogy mindenki róla beszéljen, az újságok róla írjanak hasábot. Megengedi teljes sebességgel a vonat, hadd száguldjon, mint pusztító fekete

szörnyeteg, elsöpörve útjában mindent és mindenkit s a halál ölelő karjába lökve százak életét s a sajátmagát is! Hadd tudja meg az egész világ, hogy egy szürke vonatvezető összeitkőzött a boldogsággal és belehalt!

Arcára az eszelősök merev vigyora rajzolódott. Réveteg ujjai megmarkolták a légfék fogantyúját. és a féket egy rántással teljesen üresre állította. Jobbkeze az örültek halálbiztos mozdulatával fordította el az indítókart. A sebességmutató tije ideges remegéssel indult el a 60-ról: 70... 80... 90... 100! Szemét átfúrta a homloküvegen a szédítő sebességben egy szál sinné folyt útra, kezei pedig görcsösen forrtak a fogantyúkra. Örült iramban furódott bele az acélkigyó a levegőhegybe és rettenetes erővel vágott magának utat az összeolvadt fák, bokrok, dombok között, mintha dübörgő végítéletként csak egy jajt üvöltő, feneketlen mélységben akarna megállni, magával rántva és maga alá temetve az egész mindenséget!

110!... 120! Gunyosan torz mosollyal nézett le a megakadt mutatóra. Megengedett sebesség? Hahaha! Úrrá lettem fölöttem! Letiportalak! És letiprok mindenkit, aki utamba áll!

A mezőkön dolgozók halálra dermedt rémülettel meredtek a viharoként száguldó vonat után. Eldobták szerszámaikat és döbbenet álltak a félelemtől megbénult lábakkal.

A mellette futó síneken vonatokat hagyott maga mögött! Pattogott, feszült, ropogott minden, mint egy szörnnyű pusztulás szétesni készülő vaslanc! Még fokozta volna a sebességet, de a kar már nem mozdult. Az ajtó kivágódott a nagy légnymástól, a szél lekapta fejről a sapkáját és vitte, sodorta, görgette el, megszerte, mintha vissza akarta volna tartani, meg akarta volna őrizni!... Haja összekuszálódott és ijesztő keretet adott zavart arcának.

Már a vasúti híd csattogott az átforrósodó kerekek alatt, lent a mélyben pedig a sárga víz folyam örvénylett. Ha most hirtelen visszarántaná a féket, a vonat a nagy zökkenéstől kiugrana a sínekből, papírként nyírna el a vaskorlátot és mindenestől belezuhanna az örvénylő hullámsírba!...

Reszketeg ujjai már keresőn nyultak a fék felé, a hid utolsó ívelése rohamosan közeledett! Már szorítva markoltak az ujjak, egy erős rándítás és... a vonat túlrobogott a hídon! Meggondolta magát. Majd a halálkanyarban! A víz eltakarná mindnyájukat, őt is! Talán meg se találják! Pedig ő azt akarta, hogy tudják meg, ki volt a halálvonat vezetője!

A kanyar már látszott lent a völgyben. Ott a rendes sebességet is csökkenti szokták. Ott biztosan leugrik a vonat a sínekről, nekiszalad a hegynek és halálhörgése befulladt a rázúduló földtömegbe!

Szemében hirtelen tiszta fény villant! Kisgyereket látott a sínek mellett Kicsiny

piros folt volt még csupán, de egyre nagyobbodott! 4—5 éves lehetett! Akárcsak az övé! A kisebbik! Ha ott marad, vége!

Karja megrándult, de csak egy pillanatra! Ha ott marad, pusztuljon! Mért állt az útjába? És a vonat teljes erővel robotgott!...

Egyszerre furcsa zajt hallott! Mintha bölcső nyikorgott volna! Vagy csak az acéltést recsegett?... Valaki sírt!... Csecsemő!... Nem is egy! Sok! Tíz, vagy száz is talán!...

Agya lázasan ütketett!... Mintha acélkoporsó oldalát döngették volna!... Azt hitte, megöri!...

Öntudatlanul húzta vissza a féket. A sebességmutató fokozatosan visszafelé fordult. A kisgyerek lezaladt a töltésről és piros labdájával vigan itegetett. A völgyből kibukkant a kis állomás épülete és a vonat szabályszerűen megállt. Fűjt egyet, mint messzi útról, rettenetes veszedelmekből hazatért győztes hadvezér. Kimerülten remegett a legkisebb vasszege is.

Úgy esett ki az ajtón. Hatalmas, éljenző tömeg kapta a vállára:

— Éljen! Éljen a kilométermilliomos! Éljen! Éljen!

Lázás agya nehezen fogta fel a szavakat. Valahol egy zenekar pattogó indulóba kezdett. Szédülten kapaszkodott a lelkes vállakon. Virágcsokrot nyomtak a markába. Azt hitte, borzalmas játékokat néznek vele, mielőtt felelnie kellene lázadásért.

Lassan megértett mindent. Ma futotta 1,000.000-ik kilométerjét! Huszonöt év alatt egyetlenegy útról sem hiányzott. Tárasi, akikkel együtt kezdte valamikor, százkilométerekkel maradt mögötte.

Néhány nappal ezelőtt beszélgettek róla és valamelyik újságíró megmeszelte a dolgot és nagy hű-hót csinált belőle.

Egymillió kilométer! És éppen ma. Hogy elfeledkezett róla. Pedig a forgalmista is azért figyelmeztette az indulásnál. Ő lett az első, a kilométergyőztes!

Megindult a könnye. Elsimitotta a szemébe lógó, megöszült haját. Le szeretett volna borulni meghatottságában, öelve, csókolva kacagóni telegőzletét, gyermekeit, mert ő lett a győztes, mert ma aratta élete legnagyobb győzelmét.

Legyőzte önmagát!

Kölyök-szel

Lapozza az ég felhőit a szél, néhányat eltép, mit csúnyának vél, levelet számon a néma fákon, majd zsongva táncol a tollas ágon, port kerget úzeve, szökkik tetőre, olajt önt tüzre, megbotlik köbe, mint iskolából szabadba szökött, vástott, rossz kölyök, futkos viháncol.

KRASSÓY-VARGA PANKA

Elbúcsúztunk...

Maga mosolygott; búcsúzott könnyen, Megfordult és ment más, új utakon. En talán kissé halkán köszöntem, Szívemre szállt bú, hűvös fuvalom.

Mindketten tudtuk, könnyelmű játék, Amikor hívón összenevelünk, Egyetlen szó így sohasem jár még, Ahogy a búcsú jáj most minékünk.

Szívünk a régi csókot akarja. Magának úgy kell éppen, mint nekem, Belátom árvám, fejem lehajtva.

Sosem volt köztünk égő szerelem, De amióta eltűnt alakja, Most egyre várom, egyre keresem...

IMOLAI O. TIBOR

TÁNC ÉS VIGALOM HELYETT

Írta:
Izák-
Gyarmathy
László

Azoknak a fiataloknak, akik ezen a farsangon nem táncolhatnak, nem bálózhatnak, pedig szeretnének, gyorsan megmondjuk, hogy ez a veszteségük nem marad kárpótlás nélkül: gondolják csak meg, mennivre igazán az ő fiatalságukért alakul most egy új világrend, közeledik egy béke, amelynek széles, simogató nyugalmában az ő ifjúságuk sugárzik fel majd. A béke azért lesz, hogy ők színesedjenek benne, mint nagy zöld mezőn az ifjú pipacsok. Ők aratják le akkor az új nyarakat és farsangokat. A pi-henni tőrő hadseregek nyomában ők lesznek az Élet diadalmas hadserege. A háború drámájának utolsó függőnye után ők kapaszkodnak fel ruganyosan a vonatokra és hajókra. Ők érkeznek elsőnek a téli és nyári üdülőhelyekre, ahol a kék elsőtétőpapirokból kihámozott csillárok és lampionok alatt, áradó tánczene hulláma várja nyugtalan bokájukat és karcos derekukat. Az aknáktól, olajfoltoktól megtisztult nyári, lomha tengerbe ők merülnek el először simabőrű, vidám testtel. Ővék lesz minden, mert fiatalok.

Most tehát érteniük kell, hogy a földkerekség sebeitől mart, lőporfüsttől keserű vajudása közben tánc nélkül illik várni a világnak erre az új, sugaras csöndjére, az élet új, országhatárokon keresztüláramló idilljére.

Azonban nem, azt mégse mondjuk, hogy az élet idilli tartalmával is várjanak. Megvalósítható az most is, rikoltó tánczene, síkosparkettes báltermek, suppé és hajnali végelgyengülés nélkül is. Tudok reá példát, hogy a farsangi idill megteremhet a polgári lakás puhan bélelt falai között is, sőt még meghittebb keretben: a nő lelkében. A sűrű békebeli farsangokon túl, amelyekben Csokonai bomlott Dorottyái rohangásztak bálteremből bálterembe és Krúdy Gyula fulladásig befűzött szépei táncoltak érzelmesen és megszállottan, az elajulás árán is, egészen a hajnali csö-römpölő tejeskocsi megindulásáig, — ezeken a bomlott farsang-émlékeken túl a mostani történelmi napok bensőbb és mélyebb szórakoztatócska intenek. S a nők átéltek ezt a néma intést: a báltermek helyett felfedezik újra az otthont, az izzadásig való, megbajszolt tánc helyett udvarlójukkal, a kályhában pattogó tűz mellett való bizalmas beszélgetés elmélyülő szenzációit, melyek a báltermi zsvaiban sose kerülhettek volna felszínre. S ha a kedves messze van, — amint ma oly sok kedves van messze — minden bálnál melegebb izzalom egy frissen érkezett, hosszú levél felbontása és a válasz megírása. A tangó és foxtrott mozdulataihoz hozzászokott finom női kezek ilyenkor meglepetten ráébrednek, mennyi lelket is lehet beleírni egy levélbe! Háborús időkben a magánlevelezés átforrósodik, őszintébbé válik, mert simogatótát, csókot, bizalmat és hitet kell közvetítenie. S ezek a levelek a szavaknál erősebbek, mert meg-

VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM
BUDAPEST, 1944 JANUÁR 10

MAGYAR NŐK
LAPJA
SZERKESZTI
PAPP JENŐ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT,
KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

maradnak; oda lehet vinni a vacsorához, a tányér mellé, a falatok jó íze mellé, elolvasni újra és lefekvéskor az ágyba vinni és a sorok szeretgetésébe belealudni. Ezek a levelek és a beléjük kapcsolódó érzések erős gyökerei lesznek azután termő szerelmek, családok jövőjének.

Higgyük el, a mai világegés nemcsak keserűségeket teremt, nemcsak a farsangi táncot törli el, hanem meggyőző tanítást is plántál a női lelkekbe: hihetetlen kitartásra, áldozatvállalásra és jövőt-akarásra eszméletti és erősíti az asszonyok és leányok szívét. Hadd mondjak itt egy példát, a kis, magasra tornozott barnahajú, kevésszavú menyasszonyt, akit nemrég ismertem meg. Huszonhárom éves, tanárnő. Nyiltszívű, de erősen zárt, külön világra az a lány, nem hatolhat belé egyetlen kacér szó se. Szemérmesen mondja, hogy ha hazajön a völgyéneve a frontról, megesküsznek és néhány gyerek kell nekik, lehetőleg gyorsan, mert azt a férfit ilyen háború után nagyon meleg otthonnal kell körülvenni, szerelemmel és kicsi, bizó arcokkal is. Azt is mondja, ha lehetne, se mulatna ezen a farsangon. Nem keres semmiféle »feledést« szórakozásokban, a völgyéneve hosszú távolléte miatt. Vállalja a külszakitottság minden szép fájdalmát. A fény, amit az arcán látok: azzal az emberrel való néhány csókjának az emléke. Azokat a csókokat akarja gyermekekévé folytatni, beváltani. Nem panaszol »kárbaesett idő« miatt, pedig nagyon szép lány, példálvány feltűnően szép lába van, de ő annyira nem törődik ezzel, hogy az ember csak véletlenül veszi észre. A háború elvesz tőlük néhány évet? ... De a hitük visszaadhat évszázadokat a gyerekeikben!

És — talán útmutatásul — hadd meséljek el még valamit. Vidéken jártam, fehérre meszelt, métervastagfalú, ácsolt tornácok, öreg kúriában, ahol a háziasszonyok nagyon szép fiatal leánya van. A háziasszony még régi hangulatú asszony: páratlan túróscsuszát tud készíteni és éberem ügyel szép leánya sorsára, ugyanezért elfogja a kisasszony szerelmesleveleit s pápaszemét feltéve, megértéssel, de józanul elolvassa, mielőtt a postára engedi azokat.

Ez a háziasszony félrevon: képzeljem, milyen érdekesek ezeknek a mai fiataloknak a szerelmeslevelei! Bevallja, az ő lánykorában arról írtak egymásnak, mikor és hol táncolhatnak majd megint, — ez a kislány azonban a völgyényjelöltjének könyvek tartalmáról ír, melyeket frissen olvasott, azonkívül zenedarabokról, melyek a rádió legutóbbi műsorán szerepeltek. Lám, ezeknek a gyerekeknek a farsangjában »csak« ilyen örömök vannak, — mondja — bár lehet, hogy ezek az örömök végül is többet érnek ...

Bizony, többet; s ezen az úton könnyen lehetséges, hogy mai generációnk minden eddigi nemzedéknél többet erősbé válik az egész magyar jövőnk és a magyar család szempontjából, — gondoltam éjszaka, az öreg kúria hálszobájában, a magunkraismerés csöndjében, midőn kint a ház körül hideg, havas szél járt, mint az üzenet.

A MEGNYERT FOGADÁS

IRTA: BIBÓ LAJOS

A rendes társaság ült együtt. Pataký, a villáscaika tulajdonosa, Pásztor, a nyugdíjas lovaskapitány, Toronyi, az öreg festő, no meg Keresztes, a mindig kötekedő és kedvesen fölénykedő fiatal világcsavargó. Becsületségről, bátorságról, szerelemről folyt a diskurzus. Az olyan kalandokról, amelyek csupán egyszer adódnak az életben és szerencsésnek mondhatja magát az, aki egy ilyen kalandból ép bölrel menekül.

— Mit tudtok ti — legyintett tréfás megvetéssel Keresztes. — Amikor ti fiatalok voltatok, abban az időben nem történhetett is emberrel semmi.

Az öregek hallgattak. Mint mindig, most is Toronyi szólalt meg.

— Fiam — mondta csendes hangon — jégvezd meg magadnak, a világ sohasem változik. A civilizáció csupán külső képét változtatta meg a dolgoknak. A lényeg maradt a régi. Az, amire te gondolsz, ma és örökké ugyanaz.

A fiatalember ajka gúnys mosolyra húzódt.

— Azt akard ezzel mondani, ismét tudnál valamit mesélni, ha meghallgatnánk? — Úgy van.

Csend támadt. Valamennyien mélyebbre csúsztak a fotójükben és várakozóan tekintettek az öreg piktorra. Az darab ideig még a levegőt nézte maga előtt, akkor halkan sóhajtott.

— Abban az időben Kínát és Japánt jártam — kezdte. — A harmadik éve csavarogtam már ezekben a roppant birodalmakban, amikor elhatároztam, hazafelé fordítom a szekerem rúdját. Sanghaiban a kertem hajóra szállni, de a véletlen összehozott egy hajóskapitánnyal, akit már régebről ismertem. Kitérő örömmel üdvözölt, amikor találkoztunk.

— Mit keres itt Sanghaiban? — szegte rögtön mellemnek a kérdést.

— Meguntam a csavargást. Megyek hazra.

— Komolyan beszél?

Szó nélkül karongott és cipelt magával. Az első utakatlan kocsiba ültünk és akkor nála azokatlan izgalommal és heves-séggel beszélni kezdett. Elmondta, nemrégiben nősült, két hónap múlva lejár az a vállalatnál a szerződése, amelynek a tragacsain hét éven át az India-óceánon árut fuvarozott és az szándéka, hogy megtakarított pénzcskéjével maga is visszatér szülőföldjére. Birtokot vásárolt és mint gazdádokó pihen ki kalandos élete fáradságait. Közölte, feleségét előre akarja küldeni és arra kért, a tengeri útján legyen mellette. Készséggel vállaltam a kísérő szerepét. Lakásán este nagy társaság gyűlt össze, bemutatott a feleségének is. Amikor az asszonyt megpillantottam, rögtön megértettem barátomat. Sok szép, sok rendkívüli, sok rejtelmes asszonyt láttam már életemben, de olyannal, mint amilyen ez a fiatal teremtes volt, még soha nem találkoztam. Európánál volt, de a vére valamely őse után keveredhetett, mert bőrének a tompasága alatt, alósbarna szeme mélyén, járása vonatolt, puhásága mögött érezni véltem azt a mély és bódító forróságot, amely egyedül keleti nő közelében borítja el az orvult az embert. Szép volt, kérelhetetlenül és békítően szép. Hullámos fekete haja gondos rendeltséggel omlott le kétoldalt a halántékára és ennek a lobogó, fekete hajnak az árnyékából két hideg és mégis örvénylően mély acélszürke szem világlított. Arca mintha kissé fáradtnak tetszett volna, ennek ellenére tiszta és barnavolt, ajka bággyadt, csaknem fájdalmas tűzben lángolt. Termete mégcsókig

finomult törékenységekben is telten és dúsan pompázott, akár egy saját illatától és édes-ségétől roskadozó virág, amely éjjel nyílik és csak derült éjszakákban tárja ki kelyhét a holdfénynek. Nem bővült meg, de meg-néztem és tudomásul vettem, hogy a bárom szörnyű dolgot kért tőlem. Elérkezett az indulás napja, hajóra szálltunk. Az asszony mindaddig közömbösen viselkedett. Mozdulatain és szavain fáradtság lomposodott, mintha a lelke nem itt járt volna és valami különös távoli bú nyomán rőtta volna a láthatatlan messzeségben. Abban a pillanatban, hogy a hajó felszedte horgonyait, mintha kicseregett volna. Szilaj vidámság ragadta el. A szemembe nézett, előmsyodott és így szólt:

— Ettől a perctől kezdve pedig nem ismerjük egymást.

Csodálkozva tekintettem rá.

— Hogyan érte ezt? Pillanatig sem gondoltam arra, hogy kedvteléseiben és a szabadságában korlátozom. Felőlem tehet, amit akar.

Látta, még nem fejeztem be, de nem engedte, hogy folytassam.

— Ne értsen félre, nem feszélyez a jelenlété — szólt. — De jobban érzem magamat egyedül.

Némán bólintottam. Sok mindenfélét összegondoltam magamban, de nem tartotam érdemesnek, hogy kutassam az okát, mi indította különös kívánságának a kifejezésére.

Természetesen találtam, hogy a hajón nyomban a legvadabb fölrbe kezdett. Vakmerőségeben sokszor odáig ment, hogy szívem mélyéből sajnáltam a barátomat és ószintén szegyenkeztem magamban helyette. De este, amikor feltételezték a csillagok, a kivilágított hajó úgy úszott a tengeren, akár egy belülről égő rózsabokor, minden alkalommal odatepedett hozzám és kényszerített, hogy magamról beszéljek. Hajnalig kint ültünk a fedélzeten, néztük a csodálatos éjszakát, elmerültünk a végtelen tenger titkoszatos és megejtő varázsában és nem vettem észre, hogy már a multamról, sikereimről, kudarcaimról, örömeimről és gyötrelmes valóságimról beszéltem és már a saját hangomat hallgattam és mindannak, amit mondtam, az ő közlése adott szárnyat. Képeztetem felszállt és lekem megnyílt. Aradt bensőmből a hév, amellyel át akartam ivelni a mindenséget, ki akartam tárni a karjaimat, hogy magamhoz öleljem a tengert és az eget és alászálljak abba a gyönyörbe, amely megdicsőt és elveszt új egyszerre.

— Az ötödik éjjel megfogtam a kezét. Erre-nie kellett, vihar dűl bennem.

— Amikor a hajónk elindult, maga azt mondta, nem ismerjük egymást. Feleltem, mit akar, miért jön föl ide mégis minden este hozzám a fedélzetre?

Nem felelt, leült mellem, kezét karomra fektette és szótlanul nézte az éji szürkületben idetetsző mesz-szeséget.

— Nem tudom... — rebegte később. Vannak dolgok, amelyeket nem lehet meg-magyarázni. Vannak érzések, amelyek ha-talmasabbak nálunk is, amelyek ellen még senki sem tudott, de talán nem is akart soha védekezni.

Vallomásnak szánta a kijelentést? Nem tudom. Ettől a perctől kezdve azonban át-koztam a barátomtól, fulladtam találtam az órákat és szörnyű tusát vívtam magam-ban a kérdés körül: bizonyos esetekben a becsületesség és a butaság azonos lelki tulajdonságok-e? Hazudnám, ha azt állítanám, az asszony kacérkodott velem. De kibomlott és megalóztat benne mindaz, ami az áhitat, a megrendülés és a szerelem örán valaha is hatalmába ejtett. Megéreztem, a végzetes boldogság, az emberfőötti gyönyör a vágyon túl kezdődik, annál a határnál, amelyet akkor léptem volna át, ha a meghatottság és átszellemültség mindent leigázó erejével magamhoz öleltem volna az asszonyt.

Holdkórosan, betegesen és egész emberi nyivoltásban megalázva szálltam vele part-ra. Mondanom sem kell, ujjal sem nyultam hozzá. Vidáman, mosolyogva, minden ne-hetelés nélkül nyujtotta a kezét, mielőtt elváltunk.

— Köszönöm... Köszönök önnek mind-ent — mondotta és mire magamhoz tértem, már el is tűnt előlem.

Két év telt el, az egész kalandot elfelejtettem, akkor egy este kopogtak párisi lakásom ajtaján. Barátom, a hajóskapitány lépett a szobamba.

— Na végre! — kálított diadalmasan, amikor megpillantott.

Öt mondatban elhadtam, miért kerestek fel. A hölgy, akinek a kísérőjeül annak idején felkért, nem volt a feleség. Mielőtt velem találkoztok, nagy vita folyt a lakás-nál a férfibeülséről. Ő fogadást ajánlott, vannak férfiak, akik bármiként adódik is, semmiképp nem élnék vissza a helyzettel. Másnap találkoztok velem, tudta ki vagyok, mi vagyok, főképpen tudta, magyar va-gyok és abban a pillanatban holtbizonyosra vette, hogy megnyerheti az előzőleg fel-ajánlott fogadást. Elhurcolt a lakására, megrendezte az ismeretségi komédiát a nővel és hajóra ültetett bennünket. A tét kétezer font volt. Megnyerte a fogadást és két év óta hajszolt a világon mindenütt, hogy a felét, ezer fontot, mint jogos tulajdonomat átnyújtsa.

Szélütöttem meredtem rá.

— Mi a címe annak a hölgynek? — rebegtem.

Gondolkodott.

— Annakidején felírtam magamnak, de később, hogy az ügyet levéiben tisztáztuk, eldobtam a jegyzetét. Anníly tudok csupán róla, hogy Newyorkban él.

Becsületes voltam? Ostobán viselkedtem? Nem tudom. De amit akkor elvesztettem, azt az életben aligha találom meg többé.

*

Az öreg piktor elhaghatott. Kint hullani kezdett a hó. A társaság szótlánul, némán bámult ki az ablakon.

Kortárs

Asz újjan kyürü, fülén függő, márványos bőré az a hold, mit tündérájall tündérdísznek a naplemente rácsolt.

Kezisteipében jár az éj. A lábnyomai csillagok. Mint valami koccos régi tánc, előre-hátra úgy tolog.

Járja kitarót hajnalig a számlálatlan figurát, a Göncölszekér kerekét hibátlan bájjal lépi át.

Tükörszép teste megtakol, amíg az égen áthalad; a kék uszályán annyi lék, mint trücsök az árnyalat.

KAROLYI AMY

MOSOLYGÓ FRANCIA SZENTEK

ÍRTA: BÁRÓ DOBLHOFF LILI

Franciaországban, a gúny és józanság, a higgadt ész és mértéktartás hazájában, ahol valamikor — nem is olyan régen — az Eszt helyezték Isten trónjára, a furcsa ellehtmondás folytán, a mennyország lakói, az elemi iskolák katekizmusának naiv szentjei ugyanolyan közel állnak minden francia polgárhoz, — legyen az hívó katolikus vagy ironikusan fölényes kételkedő — mint akár saját családjá, ugyanolyan részt kérnek mindennapi életéből, ugyanúgy szerepelnek a munkás, a varrókisasszony, a telefontista, a jegyző, a földbirtokos vagy a rendőr életében, mint egy-egy — néha távollevő — családtag.

Ebben az országban, ahol büszkék rá, hogy „Franciaország az egyház elsősülött leánya”, minden szentnek meg van a maga „szerepköre”, saját „mestersége”, melyet különös védelemben részesít. Így, *Szent Katalin* ünnepén például az ő színei — zöld és sárga — uralják Párizst, sokszáz csinos fiatal lány ezeket a színeket viseli ruháján, kalapján, gomblyukában, hogy ezzel is büszkén vallja: Szent Katalin „midnette”-jeihez. Párizs sok híres divatszalonjának minden kor költői által megénekelt varrókisasszonyaihoz tartozik!

Ez a fiatal leánysereg védszentje ünnepén elfelejt tüt-cérnát, talán még a bársonyt és selymet is, mely fölé nap-nap után hajol és vidám szélvészfényt repked keresztül Párizs utcáin. Ezt a sok hamvaszöke, gesztenyebarna, aranyfürtös vagy fekete hajú mosolygó fiatal lányt, ezen a napon a divatszalonok tulajdonosnői látják vendégül.

„Fonál-fonál elszakad — Fonál-fonál összetart!” éneklük csengő fiatal hangon, amikor becsapják maguk mögött műhelyük ajtaját és aki ezt a fiatalságot látja-hallja, úgy érzi, jókedvük fonala nem szakadhat el soha, vidámságuk fonala összeköti őket társnőikkel, munkájukkal egy hosszú, örökifjú, mosolygós munkás életet át!

*

A köznép körében hasonló közszereplőknek örvend *Szent Eloi*, a híres francia „aranyműves”-szent. Neve csak anyanyelvén, franciául létezik és így magyarra sem fordítható le. Annyi bizonyos, hogy nem azonos a bibliai Éliás prófétával, hiszen az Ó-Testamentum palesztinai bölcsével ellentétben *Szent Eloi* Krisztus után a hatodik században, tehát több mint 1300 év előtt Franciaországban, Limoges környékén született és ő alapította a világszerte híres limogesi ötvösművészetet.

A monda szerint Clotaire, az akkori francia király, trónszéket rendelt a kezdő aranyművesnél, Eloi-nál és e célra bizonyos mennyiségű aranyat adott át neki, dolgozza fel és készítsen egy ragyogó szépségű trónt. A fiatal munkás, röviddel ezután nem egy, de két trónszéket hozott a királynak, azzal a megjegyzéssel, hogy a rendelkezésre bocsátott aranyból két székre tellett.

A királyt annyira meghatotta a fiatal aranyműves becsületessége, hogy meghívta aranyverdejébe, majd oda hatott, hogy Noyon püspökévé nevezzék ki.

Minden nemzet történelmében az arany szerepel, mint legfőbb értékmérő és így Eloi szenttéavatása után, az aranyművesek őt választották védszentjükül, mint az arany kísértésének ellentálló és a mester-ségbeli becsületet mindenek fölé helyező szentet. *Szent Eloi* francia lévén, a franciaországi aranyműves céh minden évben különös ünnepességgel emlékezik meg védszentjéről, sőt a kézművesség hivatalos képviselői, az iparos kamara elnöke és al-elnöke is résztvesz az ünnepségeken.

De ugyancsak, mert Franciaországban élünk, a szentet nemcsak áhítatos misék-

kel és jámbor imákkal, de a megszorítások ellenére is kitünő ebédrel és vig énekekkel ünneplik, hiszen a századok folyamán *Szent Eloi*ról sok vidám dal született. A lapok ma is különböző tréfás rajzokat és adomákat közöltek a „derék szentről”, sőt az egyik ujság első oldalán karikatúra volt látható, melyen két modern párizsi hölgy tanakodva áll és reménykedő mosollyal nézi „*Szent Eloi* ékszerész és aranyműves” boltjának cégéret. Az egyik fiatal dáma visszafordul barátjának: „Az mondják, annakidején egy trónszékre való anyagból kettőt csinált — talán ma is hajlandó lesz egy karperecemből kettőt csinálni?”

*

A mi Mikulásunkat, „*Saint Nicholas*”-t is, a franciák a kedélyes „derék” megszólitással, mint „ce bon *Saint Nicholas*” emlegetik és az ő fehérszakállas Mikulásuk nem csupán december 6-án szerepel, hanem aranyozott püspök-süvegje még jóval karácsonyon túl, egész január folyamán ott ragyog a kirakatok üvegablaka mögött.

*

Az 1944-es év franciái, nemzetük sajátosságos kesernyész öngúnyával, nemcsak a mennyei rétek hivatalosan is fémjelzett szentjeit emlegetik, hanem a mai kor szegény, adófizető, jegyrendszerrel megnyomított polgárait is „önkéntelen szenteknek” csufolják — de ebben a csufondárosságban rengeteg szeretet és sajnálkozás csendül ki.

Igy például az egyik legnépszerűbb újságíró multkor az egyik legolvasottabb napilapban félig rimes, félig prózában megírt mesét közölt, melyben elmondja, hogy ki mindenki „lépett elő szentté” ebben a mai ötödik háborús esztendőben:

„Valamikor régen, boldog békeidőben, azok a tisztelőtreméltő nők és férfiak, kik szent életükkel ki akarták érdemelni a paradicsomi boldogságot, kolostorba vonultak, ahol minden földi jóról lemondva, böjtölés és önmegtartóztatás közepette várták égi jutalmukat.

Ma — hála a nemzedékünknek ajándékozott háborúnak — nincs szükség többé, hogy kolostorba vonuljunk, hogy lemondjunk a bűnös földi örömeokről: rajtunk kívülálló erők folytán, mindennapi életünkben már annyi érdemet szerzünk a megtartóztatás terén, hogy biztosra vehetjük a mennyei jutalmat!

Mert ugyebár: boldogok, akik böjtölnek — már pedig mi ebben a szent „boldogságban” nap-nap után részesülünk!

Boldogok, akik lemondtak a világ hívságáról — már pedig a textiljegyek és fémbeosztogatás korában nem nyílik alkalom, hogy hivaikodó ruházatkodásunkkal vagy az arany és drágakövek iránti szeretetünkkel bűnözünk!

Boldogok az önmegtartozók — mi, kik a borrhól lemondunk és többnyire csak friss kútvizet iszunk, megérdemeljük ezt a „boldog” jelzőt!

Igy hát — fejezi be az író — sokan közülünk már idelet a földön kiérdemelték a Paradicsom szentjeinek kijáró boldogságot és jutalmat!”

bíró-rész

Carmin

Coralle

Verise

Cyklamén

KHASANA
ROUGE
DIVATSZINEK
D. K. K. K.

Beszélgetés Déryné szobrával a Horváth-kertben

Pygmalion szerelmes lett az istennő szobrába és szerelme életre keltette a márványból faragott nőalakot. Ezt a görög mondát sohasem tudtam megérteni. De mióta a budai Horváth-kertben ott áll Déryné szobra, megértem Pygmaliont. Szerettem volna, ha Déryné szobra életre kel és beszélhetek vele, a magyar Tháliáról, jó Megyeri Károlyról, Kántornéről és a többi vándor komédiásról. Azzal a Dérynével szerettem volna beszélni, aki százötven évvel ezelőtt, 1793 karácsonyán született.

Egy éjszaka a Horváth-kert mellett mentem el. Csendben egy húr meggendüléseinek hangját hallom. Gitár húrján végigfutó akkorá üti meg fülcimet. Déryné kögitárja pöndült meg. Odancéck, a márványkéz mozog a gitáron.

Fejem lüktet, borzongás jár át. Ki van a hátam megett? Nem hallottam másnak a lépteit és mégis clöttem egy cilindrus alak sötét árnyéka mozog. Hosszú görölk van a cilindrus alakon. Fejéhez kapok. Nem a puha kalap van a fejemen, hanem magus cilinder. Csengő hang üti meg a fülcimet. Déryné hangját hallom:

— Kegyele újdonság!

Bizonytalanul felelek:

— En riportert vagyokok, ifjasszony korában hívtak újdonságoknak.

— Melyik lapnál dolgozik kegyed riportert-újdonság, csak nem a Honművésznél? Felveszem a régmúlt idők köntösét és a köbe vésett múlt megelevenedik.

— Nem ifjasszony, a Honművész rég megszűnt. Hogy érzi magát ifjasszony itt a Horváth-kertben?

A dallamos hang felelt:

— Jól, csak zavar az új találmány zaja, a villamos erőre járó dílzászás. Az én időmben fiákeron jártunk vagy gyalog.

— Ifjasszony, ma nem lehet, hogy olyan tavolságokat gyalog jártuk be. Es fiáker-műncsen.

— Mikor én Budán voltam, a Várszínházban szembeni házban laktam. Mindenki gyalogolt, kinek nem tellett fiákerre. Milyen lelkesen járt a közönség még Pestről is fel a Várszínházba, a nyári hőségben és a téli hidegben, míg a hajóhidat szét nem szedték a jégzajlás miatt.

— Ifjasszony Pesten lett színésznő?

— A Hacker szalában, a mai Károly király-úton, léptem először színpadra. Nehezen akartak a teátristák maguk közé fogadni. Vézna kisleány voltam. Azt jóstolták, sohasem leszek nagy színésznő, mert selypitemem.

— Hogy sikerült legyűrni az akadályokat?

— Erős akarattal. Édesapámnak szavajárása volt: „Ennek meg kell lenni.” Ezt én sokat hallottam tőle otthon, Jászberényben. Es én akartam színésznő lenni.

— Mi volt a legnagyobb sikere.

— Mikor megvédtem a magyar becsületet!

— Csak nem duellált?

— Duellum volt, de nem karddal. Mérey konsiliárusék estélyen azt mondta egy német zenetanár: „Die ungarer können nur brüllen.” Felhívtak Székesfehérvárról, ahol éppen tartózkodtam, hogy lépjek fel, mint vendég a pesti Német Színházban és védjem meg a magyar becsületet. Olyan sikerem volt, hogy a Német Színház szerződést írtak.

A csillagok enyhe fényében Déryné arcáról leolvasható a jól végzett munka öntudata.

— Sokat kellett harcolni a magyar Thalia megteremtéséért?

— Bizony sok bajjal, gonddal, küzdelemmel járt akkor aktornak lenni. Mondták: a magyar színészek csak abajgatnak. Mások szerint a színészség nem méltó a magyarhoz.

— Miért volt olyan kevés megértés a magyar színészettel szemben?

— A német színészek éneklő hangon, szavalásszerűen adták elő. A magyar nyelvnek ez a fajta előadás nem volt alkalmas. Azt gondolták, nem lehet magyar színészetet teremteni. De mi bebizonyítottuk: a honi nyelv a színpadon is megállja a helyét.

— Milyen szerepkört töltött be?

— Mindent. Nem volt akkor meghatározott szerepkör. Legszívesebben énekeltem operát és más alkalmakkor egy-egy betétszámot. Drámákban is felléptem. Kivéve a „Sapphó“-t, azt nem játszottam el semmi pénzért. Nekem tetszett a Grillparzer Sapphója, de azt Kántorné oly művészi alakította, hogy én csak rontottam volna ezen a szerepen.

— Ő volt az a híres Kántorné, akinek a szobra a mostani Nemzeti Színház előcsarnokában áll?

— Igen, ő volt az én jó barátnőm, az aranyos Kántus, miként becéztük. A legnagyobb aromás hősnő. Kiválóan tudta szerepeit. A Sapphót háromnegyed évig tanulta.

— Kik voltak jó barátnői ifjasszonyoknak?

— Legjobb barátnőim Kántorné és Kovácsné voltak. Többnyire egy házban is laktunk. A délutánokat gyakran nálam töltötték jó kávé mellett. Nagyon szerettem a jó kávéét.

— Szóljon valamit ifjasszony Megyeriről, a híres komikusokról!

— Kassán összevezett a direktóval és dühében így szólt: „Törjön el a lábam, ha még egyszer a kassai színházban fellépek!” Megyeri eltávozik, járja az országot. Évek múltán a véletlen úgy akarta, újból Kassára szerződök. Első fellépése alkalmával el is törte a lábát. Hosszú hónapokig nem tudott fellépni. A jó Megyeri Karinak minden vágya volt drámai szerepeket alakítani, de nem tudta célját elérni.

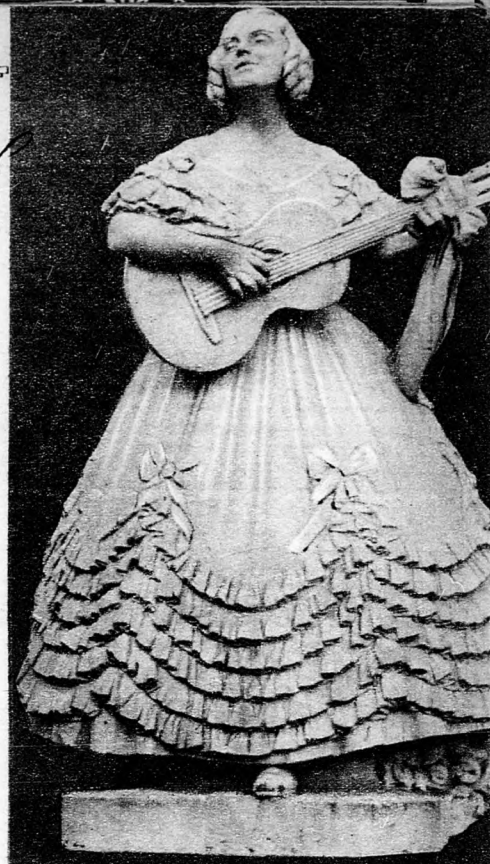
— Ha már komikusokról beszélünk, tud valamit mondani Jancsó Pálról?

— Jancsót Kolozsváron már öreg korában ismertem meg. Akkor már magabizárkózott, mogorva öreg volt. De én meg tudtam szelidíteni és jó barátságba kerültem az öreg úrral.

— Mint színész, nagy áldozatot hozott a színészetért. Nem sajnálja a sok lemondást, ifjasszony?

— Nem sajnálom. Megteremtettük a honi nyelven szóló színészetet. Boldog voltam, hogy ott lehettem a Pesti Magyar Színház megnyitásánál. Kőszínház épült Pest városában. Nekünk színészeknek nagy részünk volt abban, hogy a magyar színészet végleges otthonra talált az új színházban.

Száz év előtti eseményről beszélt Déryné. A magyar színészet hőskoráról, a régi Magyarországból megszületni készült az új Magyarország. Széchenyi, Arany, Petőfi és más nagyságok gondolatai vibráltak a kor levegőjében. Amik ők voltak a politikában

és az irodalomban, azt az előkelő szerepet töltötte be Déryné a színészet világában.

Déryné szava halk, nem helyezi magát előtérbe. Naplójában, mikor magáról beszél, akkor is mintha harmadik személyről szólna. Sikereit, mint megtörtént eseményt, szükségszerűen írja le, nem azért mert az ő sikere volt. A sikert ő aratta, de a magyar színészet diadalának látta Déryné.

— Ifjasszonyt szerettek széles e hazában.

— Örömmel mondhatom, szerettek. Pályatársak, közép és magas rendűek egyaránt. Soha el nem bízam magamat. Mikor először felléptem az áfalak között, még egy imát mondtam el magamban. Ezt a szokásomat utolsó színpadi fellépésemig megtartottam.

— Ifjasszonyt magyar Catalaninak neveztek! Nem hívták külföldre?

— Mivel magyar Catalaninak neveztek, azért maradtam itthon, mert rám szükség van Magyarorhonban. Hangom az alsó f-től a magas c-ig terjedt.

— A sok előadás nem erőltette meg a hangját?

— Kellett bírni. Erdélyben 18 nap alatt 18 nagy operát adtunk és bírtam. A lelkes közönség meg is érdemelte. Méltányolta a színészek munkáját. Baráti kapcsolat volt színész és közönség között. Egyszer, mikor a darab szerint meg akarnak ölni, egy gyermek elküldte magát: „Mama! Mama! Ne hagyj, hogy Déryné megöljék.” Nem egyszer a közönség közül csoport alakult és lakásomig kísérték. Ilyen közönséget szeretni kellett.

A csillagok halványodni kezdenek. Valahonnan messze Pest felől pirkadás világosságot tükrözök a felhők. Messziről robaj hallatszik, a hajnal városi dübörgése, a teljeskori realis zaja hallatszik. Déryné elhallgat, szoborá merevedik. A szép varázslatos álomnak vége. Déryné szobra a mult megkövesedett szépséget képmesei, mely csak varázslat formájában elevenedik meg a szürke jelenben.

DR. OSZTOITS MIHALY

A Zefiridin

IRTA: Farkas István

Forró gőzök és gázok lövelltek elő a hevítőkazánból, melynek vastag üvegkémleljé mögött a szürkésfehér Anyag vergődött a roppant nyomásban és kék, megzöld ködök lobbantak ezernyi ezer szikrává az atmoszférák elképzelhetetlen súlya alatt. Az Anyag sebesen forgott, szürke színe lassan vörösebe játszott s végül aransárgán megállapodott. Ekkor István odament az íróasztalánál dolgozó Máriához.

— Mária, ez az a pillanat, amely meghozta boldogságunkat. Még néhány perc és az olvasztóból előkerül minden idők legerősebb robbanóanyagja. Nyolc esztendő minden szenvedése, minden csalódása, reménytelensége ottmaradt a kazán forró helsejében. S jön helyette az érvényesülés, a boldogság.

A leány nem válaszolt. Mintha nem is hallotta volna, mit mond a fiú, tovább rótta az oszlopokat. Ennél az asztalnál kezdtek ők ketten, mikor az egyetemről kikerültek. Akkor valahol a Svábhegyen egymás szemébe néztek és elhatározták, hogy szembeállnak az étellel, megküzdenek vele a kettejük jövőjéért. Senki sem akadt, akihez a világnak ez a két árvája hazamehetett volna. Mint ahogy a virágok kelyhéből a szélviha: kitépi az élet továbbvivőt, átsodorja az óceánokon és a messzeségben érvényesíti életetadó akaratát, úgy vetődtek össze ezek ketten a sors végtelenségének innenszói határain.

A fiú tele volt világotmegváltó tervekkel, a leány pedig a szívét adta hozzá. Ott a nyers akaraterő, itt a segített végya rakta fel vértézetét a harcra. S jöttek a keserves éhezések, az emberek rosszassága, a szegénységben fogant ezernyi álmatlan éjszakák, az ébren töltött hajnalok. Egyik a másíkról álmódott koldusvackában s mikor reggel összejöttek, hogy kéz a kézben munkához lássanak, reggeli helyett egymás szemébe néztek.

Ez a tavasz most íme, szétnyitotta előttük aranylót, napfényes ígérteft.

Valami züggött, sистерgett, füstölt. A kazán, a halálbapréssel légkör kiadta kincsét. A fiú gözölgő masszát tartott hosszú acélcspisszel a leány elé.

— Megvan, elértük — morogta, aztán nagyot kiáltott. — Mária, holnap gazdagok vagyunk!

Betette a masszát egy kis darabját abba a hatalmas acélgömbbe, melynek ajtáját az előbb már kinyitotta. A két tenyérryri vastag acélgömb bezárult. Valami kattant, aztán mintha rothadt alma hullott volna széjjel, a gömb három darabra hullott.

— Borsoszemnyit felrobbantottam az Anyagból, a zefiridinből — kiáltotta a fiú — s nézd, a zefiridin-borsó szétépte ezt a vaskolosszust! Oly feszítérőt rögtönzött benne, mintha egy Nap robbant volna szét a világűrben. Holnap idejönnek a szakértők és kifizetik az első néhány ezrest. Bundát veszek belőle neked, Mária! Aztán elmegyünk valami jó étterembe ebédelni. Aztán elmegyünk a paphoz... és két hét múlva saját meleg otthonunkban leszünk. Mária!

— Igaz, hogy a zefiridint megsemmisíti az egyszerű, paraszti petróleum? — nézett fel a leány a papírlapokról.

— Persze, hogy igaz, de miért kérdezed?

Az olcsó töltőtől karcoló zirrenése válaszolt. Mária tovább körmölte. Ebben a pillanatban csegették.

— Az előkészítő bizottság, Mária! Két komoly, jólöltözött úr lépett be. Feltűnően udvariasak voltak. Szótlanul tettek le az asztalra egy csokor virágot és néhány doboz cigarettát. Aztán megvizsgálták az acélgömböt és hümmögtek.

— Ismétlje meg, kérem, a kísérletet! Egyesült erővel gurítottak elő egy másik acélgömböt, a fiú óvatosan leszelt az Anyagból szemernyit, elhelyezte a gömbben, ennek a huzalját bekapcsolta a villamosvezetékbe.

— Kérem az urakat, sziveskedjenek egy lépéssel hátrébb elhelyezkedni, — dörmögte. Két gyors, a félelemtől hajtott lépés... kis durranás... és a gömb darabokra hullott szét.

— A zefiridin feszítőereje... hat köbdeciméter térségben... mennyi is az, Mária?

Monoton hangon, szinte üzletszerűen jött a válasz: tízezerkét-százhatvanhárom atmoszféra.

— Borzalmas, — suttogta egyik úr — a világot szét lehet vetni néhány métermáza zefiridinnel! Barcsay úr, — az ön neve belekerül a Legnagyobbak könyvébe.

Elővette tömött tarcáját és négy darab csekket, meg két köteg százas tétet az asztalra. — Nyugta fölösleges, önnel néhány ezer pengő már nem számít... s holnap a Szigeten viszontlátjuk egymást. Mindent előkészítettünk a próbabemutatóra. Eddig huszonhat igénylés futott be hozzánk az ön találmányára. Kisasszonyom, Barcsay úr, engedjék meg, hogy fejet hajtssak nagyságuk előtt.

Elmentek s most Mária odalépett a szétvetett vasgömbök romjai elé.

— Pista, szeretnék veled most néhány komoly szót váltani. Figyelj csak rám. Feltaláltunk valamit, ami dicsőséget hoz, de ami az eljövendő évszázadokban átokkal és istentelen vádakkal övezi majd nevéket. Érzed a felelőséget, Pista?

— Éhes vagyok, szívem.

— Hallgass meg engem! Az emberiség kezébe adunk olyan fegyvert, amivel milliók élnek vissza már holnap! Aki majd hízogó szavakkal elismerik munkánk eredményét, már magukkal hozzák a háború gondolatát! Az emberölés vágyát, a hatalomszerzés átkát! Én, ha Isten engedi, egyszer, majd anya leszek, Pista. Szép, puőkarú kisfiam lesz. A kisfiúból nagyfiú, majd legény lesz. S akkor szembe kerül ez az ártatlan ember a zefiridinnel! Én, az édesanyja ajándékoztam meg, te,

az édesatyja szerencsétette a világot olyan fegyverrel, amely talán éppen a mi fiainkat küldi a föld alá! S mennyi ezer, mennyi millió ilyen emberélet forog kockán emiatt az aranszíni Anyag miatt! Nos hát, Pista, van kedved vacsorázni menni? Nekem nincs.

A fiú revülten állt, ejtett karjai nem mozdultak, feje lecsuklott.

— Csak akkor döbentem roppant felelőségünkre, mikor az Anyag már készen volt és megszünt a harc, amit érte vívtunk. A győzelem pillanatában éreztem, hogy mindent elvesztettünk. Vannak ilyen győzelmeik, Pista. A férfi, ha győzött, odébbáll a szerelemben. A nő, ha befejezte hódítását, elhajítja, akit legyőzött. Az oroszlan néha undorral hagyja ott, amit minden erejével küzdve, leterített. Így vagyok én most a zefiridinnel. Mindent odaadnék, ha ez az anyag soha emberek kezébe nem kerülhetne.

— Rettenetes szégyent hozna a fejünkre, Mária...

— S véghetetlen boldogságot adna a szívünknek, Pista.

Mindketten az asztalon heverő bankókra néztek.

— Én hajlandó vagyok mindent feláldozni érted, Mária — suttogta a fiú. — Én... én... szívesen visszafordulok... a mennyország földi kapujából a küzdelemből.

— Tovább dolgozunk, Pista, olyan találmányon, amely nem rombolja szét az emberek nyugalomát, hanem megkönnyíti munkájukat, letörli a dolgozók verítékét. S ezért áldani fognak bennünket minden időben. Érts meg engem, Pista: féltem a fiam életét. Azét, aki még csak álmaiban van meg, de a Jövőt jelenti.

— Értelek inkább éhezünk még egy darabig.

— Az éhezést és mindent vállalok, csak nyugodt maradjon az életünk.

— Vállalom a megfeszített munkát, csak a békét szolgálhassam.

— Akkor hát el ezzel a pénzzel! Zárd el és holnap egy csepp zefiridinnel együtt add vissza nekik. Próbálják ki az Anyagot azok, akik annyit remélnék tőle, attól az anyagtól, amely már nincs s nem is lesz soha többé. Megmutatjuk nekik a pokol bejáratát, de nem engedjük át őket a megsemmisülés küszöbén. S ezt a történelmi órát a kettőnk láthatatlan könyvébe írjuk fel. Volt egyszer két nyomorúságos koldus s ez a két ember elment az aranybánya mellett s nem hajolt le a kincserre, hanem lehajolt a virághoz, megszagolta és továbbállt. Mert félt a kincsek mögött meglapuló sátólól...

Mária összenyalábolta évek óta szerkesztett számvetéseit és bedobta a kályhába. Lobbant a tűz, aztán feketén ki aludt.

— Akár százmillió bankjeggyel gyujtottunk volna be — sóhajtott a fiú. Kis tubusba betett az Anyagból keveset, a többi egy téglébe mártotta. Sűrű, fehér gőz szökött ki az edényből.

— Megsemmisült — motyogta. — Oda a bundát, Mária. Holnap hozzáfogunk a rakétamotorszerkesztéshez...

Magukra öltötték kabátjukat és kimentek az étellel teli utcára. Egy fiú hazakísér egy leányt. Más semmi. Ami volt, az majdnem az égis ért, de összeomlott. S a két ember boldogan nézte egymást, frissen lépkedett s mintha semmi sem történt volna, eltűnt a legközelebbi utcasarkon.

MEGOLDOTT REJTÉLY

Az este meglátogattam egy barátónómet, a családot még asztalnál találtam. Mindjárt feltűnt a megelégedett hangulat, mely mindannyiukat uralta s a kedvező benyomást fokozta felfedezésem, hogy legutóbbi látogatásom óta jobban, egészségesebben néznek ki. Rejtélyesnek tűnt fel e egyszerű változás és érdeklődésemre barátónóm elárulta, hogy a MALATON erőtáppornak köszönheti, hogy kisfiúk több kilót hizott, férje sem ideges és kimerült és ő is teltebb alakot nyert. A rejtély megoldása a MALATON nagy tápértékű anyagai. Nem gyógyszer, szervezetre ártalmatlan, 3 csomag 5 P., 6 csomag 8 pengő, 9 csomag 12 P. Megrendelhető: Zoltán Miklós, Budapest, 90 posta. — 8.

RÖKK MARIKA

Rökk Marika, az Ufa nagy sztárja, a német film üdvöskéje, néhány hete Budapesten tartózkodik. Itthoni színpadi sikerei után úgy elragadta tőlünk a nagy német filmgyár, hogy szabad idejéből legfőbb kiskoroni látogatásokra telik. De most hosszabb időre jött haza: *májusra kisbabát vár és gyermekét Budapesten akarja világra hozni.*

Ahogy így beszélgetünk vele és tágra nyitja világító kék szemét, van benne valami kislányos báj és romlatlanság. *Kedves, egyszerű teremtés, nyíltan és kertesél nélkül felel minden kérdésünkre. Az interjút egyszer-kétszer félbeszakítja az ura, Georg Jacobi, neves német filmrendező és producer. Meghatottan mosolyog feleségére és időnként megkérdezi tőle, hogy érzi magát?*

— Miért határozta el magát arra, hogy hazajöjjön? — kérdeztük Rökk Marikát.

— Most, hogy a gyereket várom, a szülői ház kényelmére és melegére vágyódtam. Sehol sem tudok olyan jól elzárkózni az emberek elől, mint Budapesten. Az uram is velem jött: az Ufa megbízta azzal, hogy magyar darabokat vigyen Berlinbe. *Vaszary Jánossal együtt forgatókönyveken dolgozik itt.*

— Hol az állandó lakóhelyük?

— Berlinben, illetve Babelsbergben, a filmgyár közvetlen szomszédságában. Gyönyörű kertünk van, ezt dédelgettem, ápolgattam ráérő időmben.

— Mi volt az utolsó filmje?

— Mielőtt eljöttem Németországból, akkor fejeztük be az *Almaim asszonya* című nagy színes filmet. Ehhez hasonló nagy színes revüfilm nem készült még Európában. Rengeteg tánc- és énekszámom van benne. *Hét hónapig dolgoztunk rajta. A revüfilmek elkészítésének a technikája egészen más, mint a prózai filmeké. Már előkészületei is hónapokig tartanak. Van olyan díszlete is, amely százazrekbe kerül.*

— Hogyan hat a háború a filmgyár munka-tenpójára?

— Nem panaszkodhatunk. *A mi pályánkon nem érezzük, hogy háború van.* A német kormány mindennel ellát minket, sem anyagi, sem művészi eszközök hiányát nem érezzük. Csodálatos az embereknek ez a nagy film- és színházéhsége. *Éjjel még potyognak a bombák, de másnapra minden mozi és színház megtelik.*

— Színpadon nem játszik?

— Fájdalom, arra nem érek rá. Pedig nagyon szeretnék. A film tökéletesen lefoglalja erőmet is, időmet is. A prózai színésznek megengedheti magának, hogy napról napra filmezzon és este játsszék, de az én pályámon ez lehetetlen. *Megesik az is, hogy két hónapig naponta tíz-tizenkét órát táncolok a filmfelvétel előtt.*

— Szeretném, ha elmondaná, hogy jutott

el idáig? Mikor határozta el, hogy színésznő lesz?

— Talán már Egyiptomban, a pályában.

Mert Kairóban születtem. Édesapám, aki építészmérnök, megnyert egy pályázatot és így került ki fiatal feleségével Egyiptomba. Hathónapos koromban hazavitték Magyarországra, tizenegy éves koromig itt nevelkedtem. Amikor nyolcéves lettem, apám tudta nélkül, anyám segítségével beiratkoztam a balettiskolába, ahol klasszikus táncokat tanultam. Tizenegy éves koromban kikerültem Párizsba és elhatároztam, hogy világhírű táncosnő leszek. Addig mesterkedtem, amíg a hírneves amerikai görccsapat vezetője, Mrs. Hoffmann megnevezte, mit tudok. Rögtön szerződöttem és két nap múlva már szólót táncoltam egy nagy párizsi színházban. *Tizenkét éves születésnapomat a nagy amerikai hajón éltem meg.* A görccsapattal Amerikába vittek. Az Egyesült Államok nagy városaiban rettenetes, kegyetlen munka következett. Pályámon rohamosan haladtam előre. Négy évig voltam kint szüleimmel együtt, végül *revüsztr voltam a Broadwayn.* Akkor elfogott a honvágy. Mindenáron haza akartam jönni. Utközben felleptem Hamburgban, Berlinben és Párizsban. Budapesten először a Royal Varietében léptem fel, majd minden előkészület és átmenet nélkül a varietéből igazi színházba kerültem. Kéves darabban szerepeltem, mert az operettek sikerük volt, sokszor játszottuk őket.

Rökk Marika és férje Georg Jacobi, a híres filmrendező

H A Z A J Ö T T A GÓLYÁT VÁRNI

Egy szép napon aztán elragadt az Ufa. Kimentem Berlinbe és azóta ott vagyok. *Ufa-babynak hívták, amikor szerződöttem,* mert noha gazdag és színes színpadi multra hoztam vissza, gyerek voltam még.

— És mi történt azután?

— Nem tudtam németül és meglehetősen bizonytalan voltam még a filmzés terén is. *Nem tetszettem magamnak, elcsüggedtem, ott akartam hagyni mindent. Szerencsémre összekerültem az urammal, aki gyávaaságomért, kishitúségemért alaposan összeszidott. Erős kézzel vezetett a helyes útra. Eleinte sokat sírtam, de aztán rájöttem arra, hogy mindenben tökéletesen igazam van. Elhatároztam, hogy én leszek a német filmek legnépszerűbb sztárja.* Tornáztam, lefogytam és németül magoltam. A kitaró munka eredményes volt. Az ezután következő filmeknek már komoly sikerük volt és lassan-lassan bennem is fölébredt a magamban való bizakodás.

— Hogyan él otthonában?

— Amikor elhagyom a stúdiót, akkor éppen olyan polgárosszony vagyok, mint a többi. Nem vagyok szeszélyes, nem vagyok hisztériás, nyugodtan és egyszerűen élek. *Sok erőt találhatok meg azzal, hogy az életben nem színeszkedem. Az a véleményem, hogy minél polgárabbban él a színész, annál emberibb a játéka. Szabad időmben háztartással is szívesen foglalkozom, remek pihenés és kikapcsolódás számomra, ha a konyhán pepecselek.*

— Örül a sikerének?

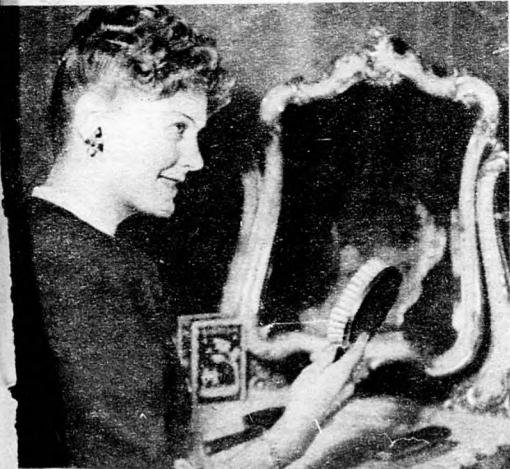
Szerényen mosolyog:

— Most mondok valami hihetlent. *Tavaly két és fél hónapig voltam itt és amikor hazamentem, huszonnyolcezer levél várt otthon.* Autogrammok, fényképeket kértek. Nyilatkoznom kellett a berlini lapokban, hogy ne türelmetlenkedjenek, egyelőre csak a katonák levelére válaszolok. Mert a katonáknak mindig válaszolok, ez a vasárnapi szórakozásom. Megható leveleket kapok a frontról, a katonák kineveztek „Liebling”-jükknek és úgy szólítanak, hogy „unser Mariechen...” Hát van ennél nagyobb öröm?

— Hát a gyerek?

Elérzékenyül:

— Jaj! Olyan boldog vagyok! *Már úgy vágyódtam azután, hogy gyermekem legyen.* Tudom, hogy a munkának és a rohanásnak ezt az iramát nem bírom a végtelenségig. Elérkezik az az idő, amikor majd nem vágyom a csillogás után. Mindig arra gondolok, hogy mellettem lesz a gyermekem, akinek nyugodtan és büszkén nézhetek a szemébe: *az én életem mindig rendes és becsúletes volt.* Minden sikeremnél többet ér, hogy öregségemre nem maradok egyedül...

CUKOR REGÉNYE

IV. Henrik király palotája előtt negyven fátyla fénye varázsolta nappal az erős éjszakát. A király estélyt adott a spanyolokkal kötött béke örömeire.

Odabent a nagy tükörfalú terebben szólt a zene, állt a bál.

— Meleg van, megszomjaztam, — szólt a királyné egyik udvarhölgye a spanyol kövér fiatal tükörhöz, — egy kis hűsítőre vágyom — s átálltálak a szomszéd tereembe. A hölgy és táncosa letelepedtek, lehajítottak néhány serlegyit a király híres borából, mire az ifjú spanyol vörösre jövedve szottyan. Udvarolt, tréfált, pajkoskodott. — Szeretném bebizonyítani, mennyire imádom önt. Kívánjon bármit. Megteszem. Fantáziálan libáska lévén, a szép hölgy pirult, nevetett, de nem felelt, ami gavalérlját arra ösztövelte, hogy így kiáltson: — Nézzem oda, Madame! Látni azt az óriáspókot!... — s kezét kinyújtotta egy óriáspók felé, mely lustán állt két táj között, — Elhiszi-e, hogy szeretem, ha bizonyítékul megesezem ezt az állatot!

Ennyit látott a hügy, aztán elalult. Mikor felcsodott kész volt újra elalulni. Kis ezüstfálból ugyanis mindenki az abrosz pókjához hasonló állatot falatozott. Végül maga ötfelége, a királyné magyarázta meg, hogy a pókok barna cukorból készültek. A furfangos spanyol követ ilyen módon hozta, vagyis hozatta divatba tükörre utján az első bonbot, az első cukorkát. Tette pedig ezt azért, mert félt vagyonát egy Sevillán melletti cukorvárba fektette, továbbá inn portvállalata, mely a Nyugat-Indiák néven ismert amerikai szigeteszoportról szállított cukornádat Európába.

A VILÁG LEGNYALÁNKABB NÉPE

Ezidőtájt esakis nádból sajtot cukrot ismert a világ. A cukor nem volt kelendő cikk. A kakaónak, a teának kellett jönnie, hogy Európa felfedezze, mily életbevágóan fontos valami a cukor.

Kelet mohamedán népei rék tudták ezt. Növényevő létéükre ók voltak mindenkor a föld legnyalánkabbb népei. Indiatól Törökországig nagy táj édességgel fedeződik be minden valamirevaló mohamedán élkezős. Hogy a cukornádat az ilyen ételek ked

velőinek hazájában becsülték legtöbbré, nem esoda s az se esoda, hogy bármerre mentek, bárhol hódítottak, magukkal vitték édességeiket e nyalánk népek. Az Afrikából Spanyolországba törő morókról például megszámálhatatlan keserű emlékek maradt a spanyoloknak. De maradt egy édes is: a cukor, melybe úgy becsülettek, hogy cukornátermelésbe fogtak.

Győrön és drágán! Pedig a cukorkereslet óriási arányokat öltött. Megjelent ugyanis a gyarnatok kine, a kávé és a kakaó...

MI TÖRTÉNT A BERLINI DOROTHEENSTRASSEBAN!

A legkeservebb cukorhiány idején, a XVIII. század közepén csendesen élelgett Berlin városában egy öregúr. Marggrafnak hívták s ő volt a királyi tudományos akadémia vegyészeti osztályának igazgatója. Igazi tudósa jellemző alázatossággal viselte magas tiszttségét. Egyszerű munkásembernek nézte vo na, aki találkozik vele a mikor estéként hazacummogott zöldrekapott, bő galijában. De nem talált között ve e senki Berlin, az ifjú város korán fektült, korán kelt s büszke volt arra, hogy van tudományos akadémiaja.

— Így van ez jól — gondolta Marggraf s befordult a Dorthenstrasseba, melynek egyik csinos házaskujából gyertyafény ömlött felé s édes zene. Az öreg tanár meg állt az ablak alatt s mosolyogva hallgatta, hogyan ölelkezik a spinét hangjával unokahúga, Sophie ezüstös szopránja.

Ez a lány volt a szeméfnye. Abban a percben szerette meg, mikor a sors meg fosztotta szüleitől s házába fújta, mint egy kóbor falevelet.

— Mit csináljak veled, kislányom! — kérdezte a tizenöt éves Sophietől Marggraf.

— Pó, hogy én tudom, mit csinálók magával — felelte s rendezhesdve az elhanyagolt agglégény tányárt, otthoni varázso! beléle. Meleg barátságos otthon, ahova az öregúr sietett laboratóriumából este. Va csora után elővette furulyáját, Sophie a spinéhez telepedett s a kis szoba esendjébe ezüstösen ömlött a zene. Csakhamar megjelent egy harmadik zene is, Achard, az asszisztens, kinek segítségével különös kísérleteket folytatott az öreg professor.

Sophie nevetett, mikor meghallotta, hogy a kísérlet anyja a fehérrepa.

— Répa! — kiáltott a lány s hangja

megremeglette a fiatal Achard szívét. — Ugyan mi titkot rejt az ostoba fehérrepa? — Bizzuk a professor úrra a titok felfedését — felelte Achard, aki rajongott mestereért. Marggraf is kedvelte a fiatal embert.

Unokahúgát azonban figyelmeztette: — Ne bíryj neki, lányom! Csapodár, bolondos. Nem tenne boldográ téged.

De Sophie hitt a fiatalembernek. Egy este üresen találta házat Marggraf. A spinétlen fekvő búcsúlevelt megmagyarázta, amit az öregúr azonnal megsejtett, hogy a lány megszokott Achardtal.

Néhány hónap múlva váratlanul hazatért Achard olyannak bizonyult, amilyennek az öreg tanár ismerte.

A magános hónapok alatt Marggraf gít nappal, léve jó gozott — munkába ölte bántát — s félével Sophie hazatérése után benyújtotta a Tudományos akadémianak hosszúveles kísérlete eredményét. Leírta, hogyan csinált cukrot fehérrepaóól.

NAPOLEON CSASZÁR BAKLÓVÉSE

Az Akadémia nagy elismeréssel fogadta Marggraf emlékiratát, de bár a cukor mind keresetbe valami lett, füle botját se mozgatta.

Marggraf rég a sírban pihent, mikor volt asszisztensének, Achardnak — aktt ide-oda sodort az állhatatlanok sorsa — eszébe jutott öreg tanárja találmánya, a répából nyérhető cukor. Egy Berlin közéletén fekvő hírforrászatermelésbe kezdett egyben gyártásfésb. Hadat induljon meg az üzems, mire a répa feldolgozható állapotban lesz.

A derültől álom azonban egyetlen éjszakán rombadótt. A féligépült gyárat tönkretette egy tűzvész. Achard nem búsl totta köte. Könnyen gyulladó lelkesedését új esoda kőthette. Pirkadt a technika hajnala. Megjelent az úgynevezett optikai távírás, melyet nemrég kezdett használni Napoleon császár.

Achardnak eszébe a dolog. Fénytv. írtat rendezett be Schandau és Bellevar között. Majd egy év múlva — furcsa makkassága egy nyugtalan szellemnek! — megint visszatért a cukorrépa-termeléshez. Gyárát is építet, de az idők nem kedveztek az üzlet vállalkozásoknak, Napoleon csapatai Poroszországot ellen indultak s az ország katasztrófája romjai alá temette a találmányt, mely egyragyában behozta volna a háború összes költségeit.

Így történt, hogy Marggraf találmányán nem hazája gazdagodott meg, hanem Franciország, ahol is egy Delessert nevű szőlőzártonkivüli százasod olyasta a nemzet tudós emlékeztetés tanácsára répából készíthető cukorról. Napoleon nemrég hirdetett európai zárlatot, vagyis behoztali tilalmat mindazon cikkekre, melyek angol gyarnatokból érkeznek, ilyen módon akarván megtörni Angliát.

— Milliókat kereshetne, aki pótolja — gondolta Delessert igazgatótan s a sors mellé állt. Hamarosan bemutathatta öfelségének az első répából készített cukrot, melyet Napoleon nemcsak kegyesen, hanem lelkesen fogadott, amit Delessert arra magyarázott, hogy zseni létére egy szempillantás alatt állatta a dolog horderejét. Nem tudta, hogy a lelkesedés mögött más bűjt meg. Máz Jókora baklövés, melyet a császár nemrég követelt el, mikor elutasított egy Fulton nevű fiatalembert, aki azért jött át Amerikából, hogy élje terjeszta találmányát, a gőzrel fűthető hajót.

— Gőzhajó! — nevetett a császár. — Ki hallott ilyen ostobaságot?! — mire Fulton fogta kis modelljét s áthajózott Angliába, ahol azonnal az első gőzhajó gyártásához fogtak.

Nos, iyesmi nem történhet másodsor! A császár nemcsak a becsületrendet állította át Delessertnek, hanem meg is látogatta gyárát. Vele volt Josephine, minden édességnek rajongója.

Ő beszélt rá Napoleont, nyújtson támogatást Delessert gyárának. Így indult Franciaországból világhódító útjára egy találmány, mely Németországban született.

BÁCSKAI MAGDA

BOLDOGSÁG
egy öröklakás az újjáépülő

Jalatonaliga

Budapesthez legközelebb lévő páratlan fekvésű modern balatonai üdülőhely en. Legszébb nyaralás, kedves otthon, értékálló vagyon, komoly jövedelem!
Eladási iroda: Budapest, IV. Váci-utca 36. Klotild palota. T. 183-256, 186-505

Levél

EGY PÉCSI ASSZONYHOZ

A közelmúltban cikket írtam e lap hátsólapján arról, mi az oka, hogy statisztikai megállapítások szerint majdnem minden nő ideges?

Nagyszerű orvosprofesszor véleményét ismertettem a kérdéssel kapcsolatban s hogy a probléma milyen általános érdekű, legjobban bizonyítja az a sok levél, melyet asszony olvasónk írtak.

Férfiszemmel nézve ezeket a leveleket, képtelenségnek tűnik fel az az állítás, mellyel minden levélíró asszony, szinte egybehangzóan indokolja meg a nők általános idegességét. Azt mondják: a nők azért idegesek, mert a házasságban nem kapják meg — kevés kivételtől eltekintve — azt a testi és lelki kielégülést, melyről álmodoztak.

Idézek egy pécsi asszony leveléből, aki fiatal, 34 éves, érettségizett, közepes tályabbeli úriasszony, tizenhárom éve van férjénél s házasságukból gyönyörű két fűcska született.

«Azt hiszem — írja — hogy a női lélekbe belelátni férfiszem sohasem tud... A nő egész életén át végigkíséri, mintegy kormányozza a szerelmi élet. Sokkal fontosabb ez a nőnél mint a férfinél, mert a nő a lelkét is beleadja egy férfivel való kapcsolataiba. S itt keresendő a nők idegességének oka. A kielégületlenség vergődő, sóvárgó, örök vágyakozásban, mely titokban örli, roncsolja a lelkét, az idegeit. Mikor a férfi megénstül, szerelmi téren legelőbb, már mögötte van az élet, fáradtan, sőt kissé fásultan megy a házasságba, a nő pedig csak akkor kezd, sokesetben csak szeretné kezdeni a szerelmi életét. Én szerelméből mentem feleségül az uramhoz, mindjárt érettségi után. Boldog voltam abban a lázas várakozásban, mely egész lelkemet uralta. Mint fiatalasszony, hangos szivdobogással figyeltem közeledő lépéseit, mikor hazafelé jött s forró és piros lett az arcom, mikor az ajkát arcomhoz érintette. Aztán ebédeltünk, ebéd után újságot olvastok, délután hivatalos teendőit végezték, este vendégek jöttek vagy látogatóba mentünk. Azután elkezdtünk álmodni, az uram alva, én ébren. Nyitott szemmel néztem, milyen nyugodtan alszik, mikor én azt vártam, hogy simogasson, hogy éringasson, babusgasson, szerelmes szavakat uttoggon. Könnyes szemmel aludtam el s holnap minden előről kezdődött. Rögeszmémé vált, hogy nem szeret az uram. Elvesztettem önbizalmam, alacsonyrendűségi érzéseim keletkeztek s egyre jobban szenvedtem. Annál inkább, mert amint multak az évek, férjem csókjai is ritkultak, ami még inkább megriasztott és még többet szenvedtem. Én maradéktalan tisztasággal, hűséggel, rajongással szerettem, sóvárogtam a csókját, ő azonban egyre hívó kell önlelnöm a tédom, hogy kívülről más nő soha nem kit, dehát... ak szenvedni, elégini, lépő, örök vágya ha én így vagyok,

vannak többi nőársaim is, sokan, önkínzó, önmarcangoló idegállapotban... Ez az oka, kérem, a nők idegességének.»

Nagyjából ezeket írja a pécsi asszony, a kivonatok azonban, talán nem fejezik ki világosan szenvedéseinek valódi okait, melyet nyíltan megír levelében, amit én csak körülírással igyekeztem érzékeltetni s választom a következőket:

— A legtöbb nő, — tisztességes, jóerkölcsű, jólvelet leányokról van szó — a szerelem valóságairól a moziban, színházban és regényekből alkot magának fogalmat. Azt hiszi, hogy a szerelem olyan, mint amilyenek a filmek és könyvekben mutatják. Hát, kérem szépen, legyünk vele tisztában: a szerelem nem ilyen. Egyetlen szerelem sem olyan, mint a mozik, színházak, regények szerelméi. Ha ezzel nincs tisztában, házaseletemben csalódottnak érzi magát, boldogtalan és — ideges lesz. Tessék végre elhinni: a valóság mindig más, mint az álom. A közlések nagyon reálisak, csak a távlatok szépek. Távlát az is, mikor a férj még csak udvarló s ebben az állapotában rendszerint költői szépeket mond a leánynak, bókókat, színesképeket a jövődőről, ahol a világ csak kettőjüké lesz s odahull lábuk elé az élet minden szépsége, gyönyöre. Igen, ez is távlát, olyan hajó, amely fel van virágozva, lampionozva s mikor beszáll az ember, csak akkor látja: az ülések kopottak, a padló piszkos, olajos s ahova visz, az is csak addig szép, amíg ismeretlen, amíg a valóságba meg nem érkezünk. S nem is lehet azon csodálkozni, hogy az ilyen idealizált lelkű leány csalódik a házasságban. Mindent másképp gondolt, mindent másnak képzelt, másnak hitt s az, amit valójában kapott — az álomhoz hasonlítva —, szürke, egyhangú, sivár helyzetkép még frissességében is. Hátmég idők múlásával! Hátmég amikor a virágos hajó, amelyik menyegzőjére vitte, egyre messzebb evéz.

Ha ön, kedves pécsi Asszony, azt mondotta: egy férfi soha nem tudja megérteni, mi az női lélek, erre azt válaszolom: önk nők sem tudják, mi az a férfi lélek, pedig milyen jó volna kölcsönösen ismerni egymást, ugyebár?

Ezért, megkíséreltem megrajzolni a férfi teherbíró képességét a szerelemben, hátha valamieséket hozzájárulhatok az Ön boldogságához s asszonytársaiéhoz.

Mit vár a nő a házassélettól? Azt, hogy férje szeretni fogja. Ez helyes, jogos és szerény kívánság, legkevésbé, amit egy asszony az utrótl elvárhat. A hiba ott van, hogy az asszony másféle szerelmet vár, nem olyant, amilyenre a férfi egy-

általán képes. A férfi ugyanis nem tud másé szeretni, mint ahogy egy férfi szeretni tudhat. Csak úgy szerethet, ahogy férfitermészete előírja, megszabja és diktálja. Többet nem tud, többre nem képes. Viszont a legtöbb asszony mást vár, másért eped, másért sóvárog, másról álmodik, mert más egy női lélek s minden szerelem, amit a moziban, színházban, regényben látott, — más volt. Hangsúlyosabb, teljesebb, átlényegültebb.

A férfi, hiába, nem képes arra, hogy semmi másra, senki másra ne gondoljon élete és munkája folyamán, csak a feleségére. Képtelen arra, — bárhogy is szeresse — hogy létező életének minden percében hazaküldjön egy néma csókot és egy mély sóhajt, vajjon most mit csinál az én egyetlen kincsem, drágaságom, imádott világom és virágom. Nem képes rá, hogy munkája végeztével már ne lelje helyét, csak az óráját nézze és rohanjon haza úgy, hogy tiszta véletlenlen muljék, hogy az autó el nem üti vagy a villamos el nem gázolja, hogy se jobbra, se balra ne nézzen s vak rohanásában mindent feldöntsön, ami útjába kerül. Nem tudja mindjárt azzal kezdeni otthon, hogy édesem, csak most érzem, milyen különös áldás és kegy az egetől, hogy te az enyém vagy s nem képes egy órahosszat bókókat mondani, közben csókolgatni az asszonyka szemeit, száját, két orcáját, kezét s főképp képtelen rá, hogy egymásután csókolgassa végig a tiz ujját, oda és vissza s közben egy méterre hallatszék szivdobogása. Erre nem képes. Nem képes arra sem, hogy ebéd után az asszonyka lábaihoz üljön s dúdoljon halk, melábus, szerelmi dalokat uszonnái. Azután vegye ölébe, sétáljon vele körben a szobában s időközönként helhellen lágy csókot a parányi fulcimpákra. Ejjel virrasszon s csodálja felesége selymes szempilláit, reggel fájlalja, hogy távozní kell, integessen vissza zsebkendőjével dobáljon búcsúcsókot, amit a villamosra fel nem kapaszodik.

Nem, ez nem megy. Nagy kár, nagy hiba, de nem megy. Talán azért, mert a férfinek más dolgai, más gondjai is vannak: harcolni az étellel, lenyelni keserű cséppjeit, amiket akkor kap, miközben ruhát szerez a feleségének, tejet a gyerekeinek, tüzelőt és ebédet az otthon számára, meg moziigyevalót, mit tudom én? Szereti ő a feleséget, csak nem úgy, ahogy az álmok kiszínezik. Csak a magamódja szerint, férfimódra.

Ön, Asszonyom, erre azt mondja, nincs is olyan asszony, aki «lyesmiket» vár az utrótl. Ezt sem — helyesen mon ismerem a női lel azt tudom, hogy egy sincs, aki így sze megérti azt várja. — ideges lesz. Ez asszonyom.

Nagy Dániel.

Mimi

— a fényes multiról

Eldadó művésznők, dízők és sanzonénekesnők lepik el a porondot. Percenként tűnnek fel az új csillagok a kávéházi dobogón, a Zeneakadémia nagytermében és a bárók imbolygó füstjében. Az ifjú művésznők legnagyobb részének bűgő, mély hangja van, selymes haja a vállát verdesi és messziről leri róla az a megfoghatatlan és megnevezhetetlen varázs, amit a mai köznyelv sexappeal-nek bélyegez. Érdekesek és tehetségesek is vannak közöttük. De a műfaj megteremtője és királynője egy csöppet sem hasonlít az ifjú nagyságokhoz. Medgyaszay senkihez sem hasonlít: egyéniség. Örökké fiatal, mint minden igazi tehetség. Szőke haja körüláncolja arcát, égszínkékek szemében üde huncutság és valami bájos komolyság. Milyen valódi és milyen élő egész lény. Nincs benne semmi mű. Erejének talán ez a legnagyobb titka. Felgyújtja a fantáziánkat, amikor előad. Volt egy-két év, amikor alig beszéltek róla, ő maga is keveset mutatkozott. Ma újra felfedezték, népszerűsége, sikere nagyobb, mint valaha is volt.

Kíváncsi voltam, hogy milyen a pódiumon kívül. Beszélgetés közben furcsa, ismeretlen világ tárul elém. Az a világ, amelyet a mi generációnk már csak hallomásból ismer. Medgyaszay, aki a János vitéz premierjén Iluskát énekelte, ma is Medgyaszay még, ma is az elbűvölő Mimi, ha nem ugyanaz, aki akkor volt, akkor több, gazdagabb és színesebb.

— Vajon mikor kezdett énekelni?

— *Ötéves koromban már énekelgettem otthon* — mondja. — Apám, aki orvos volt, eleinte bizony nem jó szemmel nézte, hogy színészi tehetség ébredjek bennem. Anyám híres színésznő volt, Medgyaszay Ilkának hívták, ő volt az első magyar szép Heléna. Olyan sokrétű volt a tehetsége, hogy az Operában is fellépett, meg a Nemzetiben is. Drámát is játszott és operát is énekel. Amikor férjhez ment, otthagya a színpadot. Később bennem élte tovább színészi álmait. Sokat tanultam tőle. Nemsokára aztán apám is belenyugodott abba, hogy naphosszat csicsereg. Sőt korán reggel, mielőtt elment hazulról, felkeltett és biztatott, hogy énekeljek neki. Álmos voltam, de szórakoztattam őt, mert láttam, hogy örül ennek. Kislány voltam még, amikor beirtattak a Vigaszínház színiiskolájába. Akkoriban alig volt énekhangom és elhatároztam, hogy drámai színésznő leszek. Rövidesen Temesvárra kerültem, ahol egy félévig minden este játszottam, sőt még ennél is többször: harmincnégyezer egy hónapban. Minden szerepet eljátszottam. Tizenhat éves koromban kórikaszerepet is kaptam, de operatiben is felléptem. A temesvári primadonnáknak nem örültek ennek. En lógó nyelvvél, verejtékezve dolgoztam, de ez kitűnő iskola volt számomra.

— Innen a Budai Színkörbe kerültem. Itt látott meg egyik este Beöthy László, aki a János vitéz számára Iluskát keresett. Sovány, vézna kislány voltam, nem értettem, mi tetszett meg neki rajtam. Elvitt a Király Színházba, ahol eljátszottam az Iluskát. Olyan rettenetesen féltem, hogy az első előadáson igazi könnyeket zokogtam a színpadon, szempillámról a fekete festék végigsorgott az arcomon. Fekete könnyeket sirtam. A műből óriási kitüntetés ért, még ma is dobog a szívem, ha erre gondolok. Előkelő vendégünk, Sarah Bernhard, páholyába kérelett, megsimogatta arcomat és azt mondta: »Très jolie« (Nagyon csinos!). Úgy éreztem akkor, hogy a mennyeország nyit meg előttem. A János vitéz premierje olyan volt, mint egy álom. Káprázatos közönsége volt. Ott volt az egész Országos Kaszinó, a Mágán Kaszinó, frakkos és plasztrosos urak, estélyi ruhás hölgyek. A nézőtér fényárban úszott. Olyan siker volt, amelyhez foghatóra azóta sem emlékszem. Ma már ilyen forró esték talán nincsenek is. Akkoriban nem játszottak olyan sokszor egy darabot, mint most. Ha nagy siker volt, akkor harmincszor játszottak valamit, de a János vitéz százötvenszer ment egyhuzamban.

— Mi történt ezután?

— Játszottam még néhány nagy operett főszerepét. Az Évát, az Elvált asszonyt és még egyet-kettőt. Utána a »Modern Színpad« nevű kabaréba szerződtem. Ennek az volt az előzménye, hogy egyik este a New York-kávéházban az újságírók nagy estélyt rendeztek. En egy külön teremben szerepeltem, zongorakísérettel énekeltem, táncoltam, szavaltam. Ekkor kínáltak meg a kabaré-szerződéssel. Szanoknát énekeltem és ezzel nagy sikerem volt. Sokat jártam Párizsban, Yvette Guilbert volt az eszményképem. Bátran mondom, hogy abban az időben a francia kabaréval a magyar versenyezhetett csak. A kabaré úgy született meg Párizsban, hogy egy kis vendéglőben, kis kocsmában felállt egy neves költő és elszavalta új versét. Utána a zongorához pattant valamelyik ismert zeneszerző és megzenésítette. Ha akadt a vendégek között egy jóhangú énekesnő: élénkelte a hirtelen született kis sanzont. Ilyenformán rögtönöztek eleinte és ezeknek az összecsapott kis remekműveknek olyan sikerül volt, hogy később már nem a véletlenre bízták, hanem előre írták meg a műsort.

— Mi volt a kabarészerzés folytatása?

— Mellékesen még operettekben is felléptem, sőt a Nemzeti Színház is próbálkozott velem. Felleptetett Schnitzler »Liebelei« című darabjában Ujházy volt a partnerem, elég sokszor játszottuk ezt a darabot, sikerem is volt. A Nemzeti azonban nem szerződtetett. Hogy miért nem? Intrikáltak ellenem, valaki féltékeny volt rám. Az intrika erősebb volt, mint én, nem tudtam visszaintrikálni. Tovább szerepeltem a Modern Színpadon. Egy ideig én is átvettem a vezetését. Néhány év múlva az Eskü-téren önálló színházat nyitottam, Medgyaszay Színház néven. Itt három egyfelvonásos operát játszottunk. Megérdemelten nagy sikerünk volt. Később külföldre is eljutottam. Németországban, Svájcban, Hollandiában és Norvégiában vendégszerepeltem. Magyar szerzők dalait német nyelven énekeltem. Öt évig voltam külföldön, sokat láttam, sokat tanultam. Amikor hazajöttem, felléptem különböző színházakban. Mindenütt játszottam már, csak az Operában nem.

— Milyen érzés volt az, amikor először énekelte kávéházban?

— Csakugyan, én voltam az első kávéházi díző. Kitűnő szerződési ajánlatot kaptam és elfogadtam. Fellépésem akkoriban nagy feltűnést keltett, az emberek eleinte a fejüket csóválták, de a siker engem igazolt. Kezdetben zavart a telefontörés, a tányérsörrenés, de később ezt is megszoktam. Éneklésem alatt mind nagyobb csönd lett, az emberek miattam jöttek el a kávéháza. Nem a környezet dönti el a produkció művészi voltát. De ma ezt már mindenki tudja, ez nem probléma többé.

— És ma?

— Ma az a legnagyobb örömöm, hogy nemcsak a papák meg a mamák hallgatnak meg, hanem a fiatalok is. Az új generáció eljön és meghallgatja Medgyaszay nótáit!

Elnetvi magát, csillogó humorérékével és éles eszével érzi, hogy milyen jó tréfa ez az öngúny. Kineveti saját magát.

— Milyennek látja a mai közönséget? Más, mint a régi volt?

— Dehogyan más. A közönség mindig örül, ha jót kap. Nem hiszek az ízlés változásban. Ami művészi, az mindig művészi marad. Időálló. Amikor valamit jól éneklek, azzal ugyanolyan sikerem van, mint húsz évvel ezelőtt volt.

— A filmzés nem érdekli?

— Nagyon is érdekel. Szeretnék egy jó szerepet eljátszani. Jó író munkájában, jó rendező vezetésével.

— Magánélet?

— Belső életemnek semmi köze a művészetemhez. Nem engedem meg, hogy a magánélet eseményei befolyásolják előadásomat. Két külön terület ez.

A művésznő megnézi, hogy hány óra. Ijesztően közeledik a fel-lépés ideje. Felkapja kottáit és több kérdésre nem felel.

IZZIAP
MELLÉRTI
PARISHPATARTO
ESISCHENNAPRAG

Pollenz
MARIE DEPOSEE

Kinder-Deogenschild és Tsa
Lopron Wien I

FEKETE fiatal ember

IRTA: Baróti Géza

Kriszta felkiáltott. Az út mentén, pirosrafestett padon egy néger ült fehér ruhában. Kriszta még sohasem látott ilyen fekete embert, mint ez a néger, aki vakító fehérbe öltözött, a cipője és a kalapja is fehér volt, villogó krétafehér, csupán az inge volt sötétkék. Fekete ében arcában színeket szemek villogtak barátságosan. Hatalmas, széles orrot véselt a néger bámész barátságos arca közepén, olyan széles és tömpe orrot, mintha kalapáccsal verték volna vissza ezt a komor tokmányt az orrsontjai közé.

Amikor meglátta Krisztát s mögötte a kisaszony sóbálynáj alakját, gygyorogva megemelte fehér szalmakalapját, előcsorított a tömött kinniből fogazatát s mondott valamit dallamos, mély hangon. Kriszta órákkal később, amikor már kiheverte a találkozást, azon kardoskodott, hogy a néger kinniből mondott valamit, nyilván tetszését fejezte ki az olyan rózsaszín, gyöngye és puha falat fölött, mint az öt éves Kriszta, két szalagsokkraival, rövid harisnyájából elődurodó baracksárga lábszáraival s tejszínű arcával. A kisaszony azonban, aki állítólag beszélt spanyolul, azt állította, hogy a néger jónapot kívánt a kis Signoriának, önkényesen összekeverve az olasz és spanyol kifejezést. A család ettől némileg megnyugodott. Még sem lehet életveszélyes vadember, aki kalapot emel s udvariasan előre köszön olyan ifjú signorinának is, mint Kriszta. A vacsorát azonban a szobában költötték el, amelyet a gyógyszerész emeletén béreltek, kilátással a fenyevesekre s a tó déli csücskére. Kriszta édesanyja nyugodott meg a legnehezebben.

— Minek engedek ide ilyen undok alakokat? — panaszkodott a pincérnek.

— Ó, — mosolygott szerényen a pincér — Jimmy nem veszélyes ember. Igen jó modora van. Egyetemet végzett s rendkívül barátságos. Imádják a gyerekeket.

— Mégis, — kérdezte az apa s kortyolt a borból — micsoda?

— Világbajnok, — mondta a pincér — boxoló világbajnok.

S megmondta a teljes nevét, aztán meghajolt s elment. Krisztának a kisaszony barackot hámozott s a kislány tündőve majszolni kezdte a hüvös, leves gyümölcsöt. Kinn enyhe szél fúj s könnyű ujjakkal végigfutott a fenyőszálak hegyén... Kriszta váratlanul letette a barackot, kezét illedelmesen megtörölte, mert nagyon jólvevett kis úrilány volt s felnevelt azzal a titkos mozdulattal, amellyel a nagyobb lányok rezzennek fel sápadtan a családi asztalnál, mert meghallottak egy ismerős lépést az ablak alatt.

— Jimmy hangja — mondta jelentősen s intett tömpe, rózsaszín mutatóujjával, hogy hallgassanak. A hang valóban olyan lehetett, mint a négeré, tiszta, mély és szomorú. Az asszony összenézett az urával, aki titokban intett, hogy fektessék le Krisztát. A férj kiitta borát és felállt.

— Sétálunk egyet?

— Sétálhatunk — bólintott az asszony s a szekrényhez lépett a köpenyért. Hüvös volt odakinn, a távoli tó s a messze ragyogó havasok felől kemény, illatos levegő érkezett a szobába. Utközben az ablakhoz lépett, amely a földig ért s mögötte volt az erkély. A szíve hevesen megdobbant. Az ablak alatt állt a néger, talpig fehérben s apró szemét az ablakra szegezte. Amikor meglátta az asszonyt, fülig elhúzta duzzadt, repedezett száját s mély udvariasággal megemelte kalapját. Az asszony ijedten visszabólintott, aztán elhúzta a függönyt.

— Mégse menjünk — mondta gyáván. — Hüvös is van, meg aztán elfáradtam. Két napig csomagoltam, félnapig utaztam, aludni szeretnék. A férj szótlan bólintott. Az asszony újra felállt s bement Krisztához. A kislány már aludt rácsos ágyában, arcán szelid, felhős angyalmosolyával, dundi öklét állához támasztva. Az

asszony feljebb húzta a gyapjútakarót s óvatosan megérintette szőke kőcháját azzal a mozdulattal, amellyel az anyák titokban búcsúzni kezdenek egy rejtelmes pillanatban a lányuktól.

*

Kriszta másnap megismerkedett a négerrel. Már nem volt félelmetes.

Üszönadrágot viselt meggyipiros anyagból, lábán sárga bőrcipőt, amelyet vastag fehér fűző rögzített karcsú bokájához. Kriszta figyelmét teljesen lekötötte mozgásának üde, szinte állati könnyedsége és rugékonysága. Sohasem volt még játékszere, amely úgy mozgott volna, mint a néger. Jimmy kötelet tartott a kezében s azon ugrált át könnyed ütemességgel, mint egy gazella. Krisztát elbűvölte a látvány.

— Jimmy, — kiabált félelem nélkül, a gyermekek parancsoló felsőbbbségével — mit csinál? Jimmy eszményi pajtás volt.

Hatalmas bakugrásokkal száguldozott a kertben, aztán a kezére állt s fejfelé kiöltötte a nyelvét. Egy kéréslegény épp öntözni kezdett hosszú gumicsőből. A néger mulatságos fintorral figyelmeztette Krisztát, hogy most figyeljen oda, most jön az igazi csuda — és belerohant a víz éles, hegyes sugarába. A víz szétröccsent ében bórén, szerteporlást s feketén ragyogott a fűszálak közt. Akkor a néger vastag, bolyhos kabátot húzott, vállára kapta Krisztát és berohant a szállóba. A kislányt letette az ajtó előtt, újra meghajolt és eltűnt. Kriszta a legnagyobb nyugalommal visszalopózott a szobába, lefeküdt s újra álomba merült.

Későre járt, amikor újra felébredt.

— Reggelit kérek — kiáltott hangosan, s felült. — Gyorsan — sürgette az anyját, aki belépett a reggelivel. — Siess, Jimmy vár engem.

— Jimmy?

— Persze — mondta Kriszta enyhén ingerülten, — Jimmy a barátom. Szeretem Jimmyt. Így kezdődött.

*

Kriszta és a néger barátsága gyorsan elmélyült. Egész nap együtt voltak s lassan a kisaszony is feladta reményeit, hogy újra megkaparintathja a kislányt. Az asszony pár napig ingerült gyanakvással nézte Kriszta heves, megmagyarázhatatlan ragaszkodását ehhez a csúnya, lapított orrú, fekete bőrlőhoz, aki boldog gygyorral szolgált Kriszta előtt. A kislány korlátlanul uralkodott a világbajnokon, aki közel száz kilót nyomott s az ökölvívó arának félelmetes hőse volt. Tömpe ujjával belekapaszkodott gyapjas hajába, csavargatta sebhelyes füleit, széles bivalyorrát, felhúzta duzzadt inyét, aztán kiállt a meredek szélire s Kriszta megrángatta a karját. Előttük hevert az alspei táj fehérben és jeges szürkében.

— A Jungfrau, — mondta tudálekosan Kriszta — akarod?

Jimmy zavartan bólintott. Mélyen meghajította a kislány ajándékát, sokkal mélyebben, mint amikor első győzelmei után hazatért s szülőfalujának lelkes fiatalsága vállon cipelte partra a kikötőben. Peckesen kifeszítette hatalmas mellkasát, beszipantotta a sűrű, szagos havasi levegőt, szemgolyóit elfordította s kidülledt fehérségükkel ajátatosan bandzsított a tájra, amelyet ajándékul kapott.

Egy hét múlva pedig elutazott.

Hajnalban bérautón ereszkedett le a vasúti állomásra, ahonnan Madridba röpfutotta a gyorsvonat, Kriszta délfelé értesült Jimmy elutazásáról. Anyja őszintén megdöbbent, mert Kriszta nem fakadt sírva, nem bögött és nem követelődzött, miat a többi gyerek tette volna, aki elveszíti mindennél csodálatosabb játékszerét. Komoran fogadta a hírt, összehúzta pisze orrcsokáját, sóhajtott s vállavont. Később félreült s mereven az ösvényt figyelte, amely lassan ereszkedett a vasúti állomás felé s ahol a barátja hűtlenül elszökött. Déliben étvágytalan volt s ezt is másként csinálta, mint a makacs gyerekek. Egyszerien nem kívánt enni, mint a családott szerelmese.

Másnap orvost hívtak.

A fűrdőorvos megtapogatta a hátát kövérkés ujjával, kérdezgette, tréfált vele, a rigófütyöt utánózta, de mindez nem használt. Kriszta szelid, békéltető megvetéssel figyelte. Az öreg felírt valami édes lötyöt s elment.

— Elműlik — mondta s betette az ajtót.

Valóban elműlt, de később...

Hat nap múlva a néger kiállt a madridi arénában ellenfelével, aki el akarta hódítani a világbajnokságot. Keménykötésű, hosszú svéd kilóval volt nehezebb Jimmynél és tizenegy centivel magasabb. Az arénában tízezer ember szorongott és hördült fel, amikor a két ökölvívó a kötelek közé lépett. Mindkettőnek nagy pártja volt, az igazi szakértők sem mertek jósólni. A svéd új ember volt, nemigen ismerték, csak azt látták, hogy kemény, téglavörös arcán iszonyú önbizalom feszül. Jimmy oda sem nézett, amíg kihámozták a kabátjából, kezét rázogatta a község felé s odanyújtotta öklét, amelyre fehér pólyát csavartak, aztán felhúzták a kesztyűket. Ez a két ormótan barna bőrduda visszaadta a nyugalmát. A kézfogásnál a svéd szemébe nézett s látta, hogy kemény ellentéllle akadt össze. Ebben a pillanatban Krisztára gondolt.

A gong riasztotta fel s nyomban táncperdült, mert ez volt a legnagyobb erőssége. ez a pompás, rugalmas tánc, amelyen fűrgesége alapult. A svéd támadott s a második menetben irtózatos erővel orron találtá Jimmyt. Minden más halandósnak nyakát eltörte volna az ütés és a nézőtér felhőrdült. Olyan vaskos, ostoba és megmagyarázhatatlan hiba volt, amilyenre nem számítottak. Jimmy megrázta a fejét s a kesztyűvel elmázolta orra szivárgó állát.

Rosszul érezt a szénája. Több ütést kapott s érezte, valami nincs rendben.

Kriszta nemrég aludt el a gygyószállóban s ebben a pillanatban felriadt. Nem álmódott semmit, de szívét rémület szállta meg s torkaszakadtából felsikoltott: — Jimmy!...

A néger csak annyit hallott, hogy szólíttják. Feje már zúgott az ütéstől, nyelvét csípte a vér sós tze. Fejét a magasba kapta s a lámpák vakító koszorúja, az aréna füstös kupolája, a magas, atracraén ég fölött Krisztát látta, rácsos ágyában feltérdelve, ajkán a kiáltással. Ez a mozdulat mentette meg. A svéd szörnyű kegyelemdőfése nem talált, mgingott s Jimmy karjába esett. A mozdulat, amellyel a néger állonvágta, egészen rövid és erőlyes volt. A svéd elterült...

Megvárta, míg ellenfelét kiszámolták, aztán körültáncolta az arénát s rohant tussolni.

Kriszta már újra a párnáján feküdt s aludt. Anyja szívdobogva figyelte az orvost, aki légzését hallgatta s megtapintotta homlokán az ütőer ütemess lüktetését, aztán felállt s lehúzogatta ér mellényét.

— Semmi baj többé — mondta mosolyogva. Úgy is volt. Kriszta másnap megismerkedett egy barna francia kislífiúval, aki taszkókölyköt hozott magával a gygyószállóba. A néger eszébe sem jutott többé.

Zöld hászított gyapjú kabát, szélesen tűzött 4 zsebbel, lapos prém-bélséssel

1

Fekete klokeselyen delutáni ruha, dúsan tűzött elejével

2

Hella de Pinedo fahéjszíni, szövet ruhája, bundabélséssel drappszövet kabáttal

A

Hella de Pinedo szürke halszálla szövésű szövet-kosztümje tüzróka gallérral

B

Fekete tiszta selyem színházi ruha, esipőkön dúsán beüzve, strassz-madar díszekkel

3

Charlotte szalon IV., gr. Károlyi-u. 12. modelljel. Katalógus: Springestől. IV., Václ-u. 11/b.

Drappos-szürke szegőzött delutáni kosztüm kékróka gallérral, megkötött övvel

4

Dobánybarna, hózsokkal díszített delutáni román selyem ruha, turbánja saját anyagából

C

G. Benedek Margit ruha és kiegészítői. IV., Václ-u. 10. sz. modelljel

D

Turkiszék gyapjúruha, barna nyálcsor turbánnal

A koratavas legfrissebb hírnevei

kiléptek a divatlapok oldalairól és beadták egyelőre még csak a divatszalonok téli kollekciói közé. A textíliagyártók vonatkozó szigorú korlátozásokkal elérték, hogy mindenkinél tisztább legyen a ruha, mint a tavalyi. Most kettőzött önmagán vesszük kezünkbe új regényét, mert azon Széchenyinek, hazánk nagy magyarájának nevét pillantjuk meg. Széchenyi életrajzából számos köteteket őriz a magyar irodalom, névs írók és biográfusok foglalkoztak már e lángelem alakjával. Széchenyi életének úgyszólván minden mozzanatáról olvastunk már, de még mindig akad valami új, valami érdekes tudni, melyet szívesen ismer meg az olvasó. Ijas Antal, Széchenyi kapitány korát hozza élénk, a bécsi udvari élet színes keretében. Azt az eleven, vidám színeléletet idézi élénk, melyet a fiatal gróf oly szívesen élt és amelynek akkori forrongó politikai eseményei indították el az ifjú embert arra a pályára, mely névé kitörölhetetlenül tette a magyar történelemből.

Ijas Antal remek stílusa, gondolatának tömör milysége, készsége alakrajzi teszik élvezetessé az olvasmányt. Baththány Gyula stílusos rajzi gyönyörködtetik az olvasót. (Vigilia kiadás).

Erdékes a fekete kikécselyem délutáni ruha (2-es számmal jelölve.) A derek oldala külön részekből van szabva s a derek folytatásaképpen elől háromszögben végződik. A nyakkivágás négyzetű, hosszú, sima ujjai szűkek. Az alja elől dúsán húzott.

Nagy tetszésre tarthat számot a fekete tisztaselyem színházi ruha, melynek vállrészei különböző részekből vannak szabva az ujjakkal együtt és hozzáerősítve a sima, alakhoz simuló felsőrészhez. Ezzel ellentétben az alját vízszintes irányban sűrű hűzősok díszítik, amit kétoldalt keskeny pánt fog össze. Az egyik pánt és a nyakkivágás mellett két-két strassmár hangszólyozza a ruha estélyi jellegét. (Lásd a 3. sz. modell.)

Tavaszi kosztüm ujdonsága, hogy nemcsak hosszabb a kabát, de bővebb is valamivel, mint a tavalyi. Molett hőlégének rendkívül előnyös, különösen az előlresz alkalmazott sűrű szegélyes, aminek az a rendeltetése, hogy az erősebb alakot elrejtse. Az alj sima, szűk, hosszú fűző a derekát. Anyaga drapposzürke, derekán csokorra kötött öv. A nyak körül kékrókia gallér. (4. modell.)

A ruhastárok között is egyéni ízlés domjánál Helia de Pinedo fahéjszínű délutáni ruháján, amelynek betéte fehér szorzsatt. Az alja elől széles, vasalatlan hoiberakás bővíti. Az öv alatt a bevágott zsebek mellett két-két gomb díszíti. A drapp szövetkábátba még be van gombolva a szőrmebélés, amit tavasz kezdetén eltávolítanak belőle. Szabása sima, gyenes, kissé bő, férfifazonú kihajtott gallérral. (A. alatti képen látható.)

Helia de Pinedo koratavaszi kosztümje világosszürke halszürke szövésű szövetből készült (B-vél jelöltük). A kabát tiz centivel hosszabb, mint a tavalyi kosztümöké, szabása sima, az alját elől kétféle szemberán bővíti. A tűzőkagallér téli jellegét köcsönöz a kosztümnek. Rövidesen sok utazótót fogunk látni belőle.

Bájos délutáni ruha dohánybarna románselyemből. A vállrészek a félhosszú ujjal együtt kimonósabának és hűzősok bővíti. Az előlresz sima, elől hosszított, nyakkivágása négyzetű. Az alj elől dúsán ráncolt. A ruha anyagából készült a szép magas turbán is. (D. jelzi.)

Délutáni türkiszkegy gyapjúruha. Az elejét különleges pánt díszíti, rajta egy-egy gomb. A bő széles kihajtott ujjak háromnegyed hosszának. Az alját berakás bővíti, begombolható zsebekkel. Dereán keskeny öv saját anyagából. Az elegáns turbán hozzá barna nyűzőrőből készült. (b. e.)

Anyaság és szépség

Az állapotosság folyamata és a szülés szorosban hozzátartoznak a nő életfolyamataihoz. Az állapotosság nemcsak a nő lelki-világát változtatja meg, hanem nagy változást idéz elő az egész szervezetben is. Ez az élettani folyamat a legzorsebben hozzátartozik a nő életkiatásához és befelzése után feltűnő kivrágás következik be. Orvosi megállapítás, hogy az első gyermek után 6 héttel legszebb az anyaga.

Természetesen az állapotosság ideje alatt még fokozottabban kell a nőnek magára vigyázni, hogy szervezetén ez a nagy változás ne legyen káros hatással külsejére sem. A modern orvostudomány sok mozgást rendel el a fiatal anyának az izmok rugalmasantartása érdekében. Természetesen ez nem jelenhet túlzott fizikai munkát, vagy fárasztó mozgást, inkább a helyes testmozgást kell ilyenkor alkalmazni. Általánosan vált az állapotok különölegse felügyeletét mellett történhetik. De meg kell adniuk a testnek a fokozottabb pihenést is.

A siker titka

MEYER SZÉPSÉGÁPOLÁS

FÖLDESNÉ „JUNÓ” kozmetikai intézetében

IV. KÁROLY KIRALY ÚT 24. SZÁM

Természetesen a testnek a fokozottabb pihenést is.

A bokák karcsúságának megőrzése minden nőnek hő vágya. A test elnehezülésével természetesen a lábakra nagyobb súly nehezedik és ennek következménye, hogy elveszítik ilyenkor keves vonalukat. Tanácsos ebben az időszakban megállapítani cipő viselését. Hajlamos egyéneknek felfelférhet a táglult viszés is, ami ellen a rendszeres pályázással védekezünk. Mindkét szépség-hiba elkerülése céljából megelőzendő a hazamosabb ideig tartó álldogálás vagy mértekenfeljüli séta.

KOZMETIKAI ÜZENET

„Baby”, az orr alatt és a feleket alakok elektromos úton lehet végelesen elűntetni.

KÖHÖGÉS HÜLÉS ellen KALCIHERBA TEA

EGÉSZSÉGERE JONATASU KITÜNO IZU ITAL!

Ijas Antal

SZÉCHENYI KAPITÁNY

Ijas Antal neve — ha feltűnik egy-egy könyv címlapján — mindig kitűnő önmagán vesszük kezünkbe új regényét, mert azon Széchenyinek, hazánk nagy magyarájának nevét pillantjuk meg. Széchenyi életrajzából számos köteteket őriz a magyar irodalom, névs írók és biográfusok foglalkoztak már e lángelem alakjával. Széchenyi életének úgyszólván minden mozzanatáról olvastunk már, de még mindig akad valami új, valami érdekes tudni, melyet szívesen ismer meg az olvasó. Ijas Antal, Széchenyi kapitány korát hozza élénk, a bécsi udvari élet színes keretében. Azt az eleven, vidám színeléletet idézi élénk, melyet a fiatal gróf oly szívesen élt és amelynek akkori forrongó politikai eseményei indították el az ifjú embert arra a pályára, mely névé kitörölhetetlenül tette a magyar történelemből.

Ijas Antal remek stílusa, gondolatának tömör milysége, készsége alakrajzi teszik élvezetessé az olvasmányt. Baththány Gyula stílusos rajzi gyönyörködtetik az olvasót. (Vigilia kiadás).

Bánffy Miklós

FORTEJOS DEAK BOLDIZSAR
MEMORIALEJA

„Midőn életem delit meghaladván hozzáfogtam vala ez úti-memoriálém írásához, kibem sokat hányt-vetett éveknek egymás mellé biggyesztem egy-s-más komoly vagy vigságos történetét... Igy kezdődik Fortejos Boldizsar levele, melyet öccséhez írott és amelynek folytatásaként sorban emlelji tanulságos és életbölcseségekkelt telt kedves úti-kalandjait. Fortejos Deák Boldizsar az ezerhataszas éveket, II. Rákóczi György uralkodása alatt élt. A pádal egytemen végezte tanulmányait, majd később útra keltogott Auszrországba. Bánffy Miklós könyve új kiadásban és remek rajzokkal illusztrálva jelent meg. Minden biznnyal komoly sikerre számíthat. (Réval kiadás).

Kovács László szerkesztésében

ERDELYI-CSILLAGOK

Erdély, a magyar föld kincses bányája, nem csak földi javakban gazdag; gazdag a kultúra minden ágában is. Tudósokat, plitikusokat, írókat, költőket és művészeket adott mindig a hazának. Ezek a szellemi élt halhatatlanjai kapnak méltó megemlékezést a Kovács László szerkesztésében és kiváló íróink és tudósaink közreműködésével megjelent „Erdélyi Csillagok” című könyvben. Apácai Csere János, a nagyevő pedagógus, Bethlen Miklós, a memoáríró, Pápai Páriz Ferenc, az orvos tudós és Rácz Sándor, a magyar orvostudás elmozdítója, továbbá Barabás József hisztérikus és botanikus, Barabás Miklós, Székely Bertalan és Sikó Miklós, az író, Ifj. Wesselényi Miklós, a nagy magyar és Orbán Balázs, a politikus, Erdély szellemi életének e fénylő csillagai vonulnak fel előttünk, hogy emlékezve rájuk tudásunkat gyarapítsuk. (Réval kiadás).

H. A.

LÁTHATJUK-E AZ ÁLOMBAN A JÖVŐT?

A tudományos álomfejtés viszonylag új dolog. Az első kísérlet e téren Freud híres munkája volt, a „Traumdeutung”. Freud szerint, amint ez már át is ment azóta a köztudatba, az álom nemcsak hogy nem zavaró kísérőjelensége az alvásnak, hanem a természet bölcs előrelátása és egy, az összes élet-folyamatokon keresztül megfigyelhető biológiai célszerűség következtében, annak hűségese örzője és védelmezője is. Ez teszi ugyanis lehetővé bizonyos fokig a nyugodt alvást, amennyiben a zavaró ingereket, amelyek a külvilágból jönnek, távoltartja, amelyek viszont a lelki szférából veszélyeztetnék a pihenést, azokat átalakítja és ezáltal ártalmatlanná teszi, vagy legrosszabb esetben a minimumra csökkenti. Freud álomfejtéseire ezáltal nem terjeszkedünk ki, ezek részint annyira ismeretesek, hogy alig szorulnak további magyarázatra, részint viszont annyi harc folyt és folyik jelenleg körülöttük, hogy egyetlen cikkben még a legfontosabb részleteiről sem adhatnánk számot. Inkább néhány más útra és módra szeretnénk felhívni a nagyközönség figyelmét, amelyek segítségével a tudomány megpróbált közelebb férkőzni az álomvilág titkaihoz.

Itt van először is az ú. n. érzékfiziológiai álomfejtés. Ennek módszere abban áll, hogy az alvó embert kísérleti úton különböző ingerek behatásának tesszük ki, majd felébredése után elmondjuk vele, mit álmodott. Így konstruálhatjuk meg azután az összefüggést a mesterségesen előidézett ingerek és az általuk létrehozott álmokképek között. Körülbelül ugyanabban az időben, amikor Freud korszakalkotó munkája megjelent, Mourly Vold a következő experimentumot csinálta: különböző kísérleti személyeknek, akik mélyen és egészségesen aludtak, bilincseket rakott a lábára, úgy, hogy nem tudtak mozogni. Az álomban ezek a kísérleti személyek szaladtak vagy ugráltak, táncoltak vagy hegyet másztak, volt olyan is, aki azt álmodta, hogy lábai kötelekektől szabadították meg. Az álom tehát pontosan az ellenkezőjére fordította a külső behatást, vagyis annak a vágyának a teljesedését hozta, amelyre az alvó törekedett és amely tudata alatt foglalkoztatta. Ennek a kísérletnek az eredménye csodálatosan egyezik Freud felfogásával: az álom ebben az esetben a vágy teljesedése által mintegy ellenmeggel szolgált az ellen a zavarás ellen, amely a lelki szférából fenyegette az alvást. Az érzékfiziológus megállapítása szerint az álomban egyszerűen folytatódnak az ébrenlét intenciói.

Hogy ez a folyamat hogyan játszódik le, arról egy másik kísérlet győz meg. Ehhez a kísérlethez ismernünk kell a tachisztozskop nevű műszert. A tachisztozskop olyan készülék, amelynek segítségével a kísérleti személynek rendkívül rövid idő alatt, mondjuk a másodperc egy századrészéig, különböző képeket mutathatunk. A tachisztozskop volt tulajdonképpen a mozi őse: a rendkívüli sebességgel lepergetett képek egységes képpé tevődtek össze és a mozgás benyomását keltették. No már most, ha kísérleti személyeknek ennek a tachisztozskopnak a segítségével nem egy összefüggő képsorozatot játszunk le, hanem sok különböző, színes és sokfigurájú képet mutatunk, a másodperc tört része nem mutatkozik elegendőnek, hogy a képeket látszanak, azokat a maguk egészében, azoknak minden részletével együtt fel is fogja. Ha pl. egy tömegjelentet vetődik a néző szemé elé egy pillanatra és a kép eltűnése után a néző kikérdezzük arról, hogy mit látott, alig fog valamire emlékezni. Egy-egy alakot, egy-egy színt, egy-egy detail talán megjegyezzük magának, de a többi apróság minden bizonnyal elkerülte a figyelmét. Ezzel szemben nem szabad azt hinniük, hogy az illető nem is látta ezeket a dolgokat. Eppen ez a csodálatos az egészben: látta, csak nem váltak benne tudatossá. Gyakran előfordult, hogy a következő éjjel a kísérleti személyek álomban éppen azokat a részleteket előző nap a tachisztozskopikus képek nem is tudták, de amelyeket előző nap a tachisztozskopikus képek valóban mutattak nekik. A képeket tehát csakugyan látták a maguk teljességében, csak nem appercipálták őket. Az elvesztettnek hitt részletek viszont a valóságban nem hullottak el a számukra, bennük maradtak, foglalkoztatták őket és álomban aztán, amikor a tudatba, amelyet — sajnos vagy szerencsére — a természet nagyon is szűkre szabott, nem hatolhattak más ingerek, egyszerre világosan ott álltak előttük.

Az egész ébrenlét, az egész élet nem más, mint ilyen tachisztozskopikus képek sorozata. Nappal munkánk, sétánk, teendőink közben rengeteg apróságot látunk, hallunk, érzünk, tapintunk, amelyeket az idő sodrában nincs időnk tudomásul venni. Éjszaka viszont megjelennek előttünk, olyan élesen és olyan világosan, mintha soha másra nem is gondolunk volna. Nem egyszerű megtörtént már, hogy nagy művészek „megálmodtak” egy alkotást, nagy tudósok álomban jöttek rá egy tudományos probléma megoldására. Ranschburg professzor, a híres magyar

MISZTIKUS VARÁZST
IGÉZŐ SZÉPSÉGET
TARTÓS FIATALSÁGOT

REJT MAGÁBAN MINDEN TUBUS
HORMOCITH B. KRÉM!

Most is, változatlanul kitűnő minőségben készül! Ár: 8.83 és 15.56

idegyógyász pl. leírja egyik könyvében, hogy egy tudományos műszer felfedezésére álomban jutott. A fent elmondottak alapján ezen nem is kell csodálkoznunk. A művész, a tudós napközben sokat gondol a megoldandó feladatra, de a külvilág, az ébrenlét zavaró körülménye nem engedik, hogy a megoldás, amely pedig már ott leselkedik a tudat küszöbé előtt, a szűk tudatba lépjen. Alvás közben tovább kísért bennük, ami nappal foglalkoztatta őket és mert most a tudatot nem fenyegeti az a veszély, hogy más élmények foglalják el az ébren még nem tudatosult részletek helyét, egyszerűbben készen áll a megfejtés.

Hánszor előfordul már velünk, mindennapi emberekkel is, hogy pl. egy keresztretjvény megfejtésére álomban jöttünk rá vagy hogy életünk egy kényes kérdésére, amelynek megoldásán nappal hiába törtük a fejünket, álomban kaptunk választ.

Bármennyit tudunk is már az álomról, sok dolog még mindig homályos és megoldásra vár. Elsősorban nem tudjuk, hogyan illeszkedik össze az álom egyes elemeiből. Hiszen az álomban megvan a maga sajátképpeni struktúrája, amelyeket az álmodó én alkot magának, épp úgy, mint ahogyan az ébrenlét képeit is egyéniségünk szerint magunk formáljuk egységes képpé. Emlékek, amelyek látszólag feledésbe merültek, gyermekkori benyomások, amelyek régen kiestek tudatunkból, újra ébrednek az álomban. Az emberek az álomnak már régóta metafizikai jelentőséget kölcsönöznek. Ha az álom alapja, a megszakítatlan intenció, úgy természetesen, hogy tartalma a jövő felé irányul. Higyjünk az álom próféciáiban? Vannak — és a komoly tudósok között is akadnak —, akik hisznek benne.

JUHÁSZ ANDOR

BARÁTH ZSUZSANNA

RÉGÉNY ♥ IRTA: GYOMAY GYÖRGY 16 folytatás *

— Éjjfel van! — kiállj valaki élesen.
A rezesbenda recsegő szava elhallgat.
A dobogás egyszerre megszűnik. A táncolók megállnak. Törlik magukról a verejtéket. Az asztalokhoz indulnak. Nagyszomjasan felhajtják a borokat. S karonfogva a párjukat, kitűdölnek mind a tanya elé.

— Jön a hérisz! — kiabálják.
Egy asszony sorba szalad. Mindenkinek egy szál vékony gyertyát nyom a kezébe. Egy legény jár a nyomában. Az a gyertyát meggyújtja minden kézben. És a gyertyás sereg fűelve néz a messzeségbe.

Jön e már az, akit annyira várnak? Kint titokzatosan hallgat az őszi éj. A szél már alszik valahol, a mesgye végén. A csillagok csodálkozva pislognak. Az alkümből felriasztott jegyenek nyújtózkodva ropogtatják csontjait. A kazal tetején méltatlankodva ébrednek fel a tyúkok.

Zsuzsánna is kivonul a vendégsereggel a tanya elé. Az ural kabátja van a hátán, hogy ne fázzon. Ő is megáll a többiekkel és nézi figyelmesen a messzeséget. Jönnek-e már?

A tanyától jó szaladásnyira szalmatűz lángol. Legények etetik, hogy tisztességes világot vessen és jól mutassa az utat az éjszakai vendégeknek, nehogy az árókba forduljanak.

Zsuzsánna bálul a lángha és asszony-sága vágódik az eszébe. Mától kezdve az András asszonya. Annak esküdtől húseget a sírig. Ferencre nem gondolt többet. Kitépi az emléket is a szívéből és nem gondol rá soha. Zsuzsánna egy pillanatra elmereng. Szemei álmosan ragyognak, mint a csillagok, mielőtt lebuknak lila haljainak az égről. Arcán halkodik az öröm. Miért hagyta el? Miért tetted ezt velem, — tördeli a kezét. Ha tudnád, milyen kegyetlenek ezek a pillanatok, ezek a végtelemben nyúló percek. És milyen kegyetlen lesz az egész hazug, örömtelen élet ezután.

Zsuzsánna egy kedves arcot lát a végtelen acélkékjében. Látja egy legény bátor metszésű ajkát, mely oly szédítően tudott hazudni és olyan kivánatosan formálódott titkos csókolakomákra. Miért lettél hűtlen? Miért törted össze édes álmaidat, — néz a végtelen magasságok felé, mintha onnan várna választ.

Csend van a tanyák fölött. Tiszta-ünnepi csend. Zsuzsánna könnyei fátólyán keresztül elémz ismét a távolba, hol a legények lángra utolsó lobban, ami annyit jelent, hogy nem tömik már a bendőjét.

Vagyis a vendégkocsi átjutott a nehéz helyzeten és közeledik a tanya felé. Hal-latszík is már a zörgése.

Köhlös András intésére a rezesbenda indulóba kezd. Erre a határ összes kutyái felriadnak és zajos vonításba kezdenek. A gyertyás népek pedig két sorba állnak a bejárat előtt. Halldozva, világítva dalolnak az érkezők a hérisz elé. S megadják nekik a tüzestiszteletet.

A sötétből előrobogó kocsiból két asszony száll le. Zsuzsánna édesanyja és a keresztanyja. A jeles vendégeket öreg Köhlös András fogadja szíves szóval.

Leemeli őket a kocsirol. Megropogtatja a

csontjukat. S forogva húzza őket a gyertyások nótázó sorfala közt a házba.

Bent ekkorra megterítették. A vendégeket a főhelyre ültetik. Megkínálják őket mindenből. A vendégek csipogatnak is egy pár falatot. Aztán a Zsuzsánna anyja kendőt hűz elő. Int a leányának, meg a koszorós lányoknak. Kimennek a konyhába. S rémisztő srások, könnyezések közt átöltöztetik Zsuzsánna menyecskévé. Piros kendőt kötnek a fejére. S olyan nótát írnak, hogy öröm hallgatni. Zsuzsánna először csak hallgat. De amikor az anyja a fűléhez hajol és azt mondja neki, hogy: bocss meg, kedves kislányom, a te bűnös, rossz anyának, akkor belőle is kitör minden. Összelekezik az anyjával. S úgy sir, mint a hirtelen zápor. Nem bírja már Ferencet, a sok szenvedést, gyötrelmet. Szenvedő asszonyt lát csak az anyjában, akinek sírva kell megkínódnia minden koldus csökért.

— Hol van Ferenc? — hallja egyszer Zsuzsánna, anyja ijedt suttogását.

— Nem tudom, nem láttam, — néz rémülten anyjára a lány. — Mi van vele? — Semmit se tudok, — mondja az asszony összetörve.

Visszamennek a vendégek közé. Az új menyecskét örömdortás fogadja. Türelmetlen kezek berántják a forgatagba és táncoltatják ész nélkül.

Az anya elnézi egy darabig gyermekét. Aztán könnyes szemmel búcsút int. S nagy köszönések és marasztalások után kifelé indul.

A gazda, meg a banda újra kikisérik. Kimennek a vendégek közül is sokan. Kimegy Zsuzsánna is. Újra elbűcsűzik az édesanyjától. Nézi aggódva a lovakat, amint a zeneszótól megbokrosodva, két lábán rohannak bele a feketeségbe. És sokáig integet az eltűnő kocsi után.

Elcsendesedik az udvaron újra minden. A vendégek behűződnek, táncolnak, isznak tovább. Zsuzsánna egyedül marad a ház sarkán, a kormosságban. Arra gondol éppen nagy szorongva, hogy hol lehet Ferenc, mikor valaki hátulról megfogja. — Zsuzsánna.

A lány ijedten fordul hátra. Csaknem felsikolt a meglepetésből.

— Ferenc. Mit keres maga itt? — Beszélni akarok veled, Zsuzsánna, — mondja a legény.

— Nekünk nincs semmi mondanivalónk egymásnak többet az életben. Maga nem Beszteri Ferenc már előttem, hanem az anyám ural, az apám. Az apámmal pedig nem szoktam éjjel után a tanya végén társalogni.

Ferenc átkapta a lány csuklóját. Magához rántotta.

— Hallgass rám, Zsuzsánna, mert ez lesz az utolsó szólamom, amit előttem hangoztatók.

— Nem vagyok rá kíváncsi

— Akkor is elmondom, hogy megbántam mindent. És meggondoltam mindent.

— Már késő.

— Nem késő. Nekem nem kell se a tiz hold föld, se anyád, se senki, nekem csak te kellesz, Zsuzsánna.

— Nekem már van uram.

— Hagyd itt, gyere velem. Elmegyünk innen messzire, ahol senki sem ismer ben-

nünket. Új életnek fogunk. Boldogok leszünk.

Zsuzsánna nagyot kacagott.

— Ez most jutott eszébe? Eddig ki-nozott, megalázott, neveltségessé tett mindenki előtt. Most még ez nem elég. Most neveltségessé akarja tenni anyámat is. Ott akarja hagyni?

— Már ott is hagytam, — morogta lemondva a fiatallembér.

— Ferenc, ha azt akarja, hogy én magával az életben még szóba álljak akkor rögtön menjen vissza anyámhoz.

— Soha.

— Még nem tud senki semmit. Csak anyám vette észre a hiányát.

— Akkor se megyek. Én már anyáddal mindent elintéztem.

Zsuzsánna kiegyenesedett erre a beszédre. Meglendítette villámgyorsan a karját. Belevágott a Ferenc arcába.

— Zsiványnál is utolsóbb maga! — csikarta végig körmével az arcát. — Először elhagyott engem. Most elhagyja esküvője napján az édesanyámat. Azt hiszi, túl bírja élni az az asszony ezt a fájdalmat és ezt a szégyent? Vagy erővel a sírba akarja hajszolni?

— Nem tudok vele élni. Téged szeretlek, — nyösözögte újra Ferenc.

— Akkor is vissza kell mennie. És ha engem csakugyan szeret, akkor vissza is megy, még most. Sebesen, míg észre nem veszik, hogy eljött.

— Nem bírok tőle elszakadni.

— Mégis vissza kell menni. És hordani kell mármint az igát szóltalanul. Az én életemben nem sok lesz az öröm. De túrók, amíg csak bírok. Túrni kell most már magának is. Anyámért és értem. Ugye, visszamegy, Ferenc? Ugye, nem hagyja el azt a szerencsétlen asszonyt, akinek az az egy bűne van, hogy szereti magát.

Zsuzsánna odahajolt a remegő legényhez. Megcsókolta az arcát. Kézenfogta, mint a járógyereket. Kivezette a kazal végéhez. Útnak indította.

— Menjen haza, Ferenc. Édesanyám azóta már nyilván keresi! És legyen neki becsületes párja.

Eltűnt az árnyék a sötétben. Zsuzsánna nagyot sóhajtott. Aztán lassan visszament a házba.

Bent már éjjelutáni volt a hangulat. Mindenki egyszerre dalolt, de más-más nótát. Más túrja a zenekar is. A konyhában, kamrában, földre terített subákon már gyerekek aludtak. Szopostól süldő legényig mindenfelé található volt köztük. Nemélyik felriadt. Bőgni kezdett. Beszaladt a táncolók közé. Ott kereste az anyját a csizmák, cipők közt, míg egy rugás ki nem penderítette az ajtó elé.

A gyerek tele szájjal bögött. De ki figyel most rá, mikor újra itt a piros-kendős menyecske. Zsuzsánát újra elkapták. Addig forgatták, míg csupa víz lett az izzadságtól.

Az örömanya, Köhlös Andrásné ajtatosan nézi a forगतog. Boldog, hogy a vendégei jól érzik magukat. Még boldogabb, amikor látja, hogy Zsuzsánna milyen felségesen mulat. Mikor azonban a menyé tánc közben eleje ér, megcsipji a karját. Ugyanakkor kacscint a fiának is.

— Gyertek csak!

Karlsbadi ivókúra otthon!

Valódi természetes

KARLSBADI SÓ

**Máj-, epe-, gyomor-,
bél- és anyagcsere-
betegségek
természetes
gyógyszere**

Orvosi tanács
kikérendő

Gyógytárakban,
drogériákban
képpen kifejezetten

valódi

karlsbadi só

Ismeretével szolgál:

ÉDESKUTY R. T. Budapest,
Erzsébet-tér 8

Ják az új férjét. Kiütik a szájából a cigarettát, hogy ne füstöljön már többet, mert könnyen felgyulladhat a másas tető, meg a padlás. És eldalloznak még egy sort. A banda elfújja utoljára a vlegény nótáját. Hagy búcsúzzon lakárosan a legényeletről. Elfújják a menyasszony legkedvesebb muzsikáját is. Erre az örömanya irtozatosan jagatni kezd. Nekiesik a fiának. Ölegeti, ahol éri.

— Jaj, kedves fiam, de hamar megkezd az életbe a kilődást! De hamar elhagyd a te édes szülőanyádat!

Törölgetik a szemüket az asszonyok mind. A lányok is. Csak az emberek állnak komor arccal, nagy hallgatással.

Köblös András a búcsú után megfogja a létrát. Fellábát ráteszi az első fokra. Búcsút int a vendégeknek, akik az ő lakodalmanak tisztességére gyűltek össze. És szétnéz a fejek fölött.

— Hol van Zsuzsanna?

A népek egymásra néznek. Húszan kérdezik egyszerre.

— Hol van Zsuzsanna? Hol van az új asszony?

— Elszökött! — nevetnek a legények.

Az új ember kényszeredetten mosolyog. Furcsa nevetés rajzoldódik az anyja arcára is. Valóban. Hol lehet Zsuzsanna?

— Zsuzsanna beleugrott a kútba, — súvít át egy éles kiáltás az udvaron.

A réztrombitákat majdnem leverik a muzsikások hátáról, úgy rohan mindenki a tanya mögé, a görbe gémeskúthoz. Az egyik legény a kazalból szalmacsövát hoz. Meggyújtja. Beledobja az égő szármot a kút fekete szájába. A pirosárgán lángoló csóva lassan hull a mélységbe. Ezüstösre festi a vizet, melyen úgy úszik egy mozdulatlan test, mint egy fehér virág.

Létrát hoznak. Beleállítják a kútba. Köblös András villámgyorsan leszalad a kút hasába. Felhozza a vizes testet. Leketi a földre. Rázza, kiabál hozzá:

— Zsuzsanna!

De Zsuzsanna nem felel. Mosolygó arccal, mindennel megbékéltéje néz nyitott szemcivel a két-kelete émezőre, ahol iszonyú magasságban hunyorgatnak az álmos csillagok.

Vége

1 hét = 10 év!

Erről Ön is meggyőződhet Asszonyom, hogy egy új csodás kozmetikum, mely hosszú évek tudományos kutatásának az eredménye, 1 heti használat után 10 évvel fiatalíthatja meg teljtél! Ne felejtse el Asszonyom, hogy a szem alatti ráncok, a száraz, pethüdt arcbőr nem mindig az idő, hanem a helytelenül megválasztott kozmetikumok eredménye. Az idő múlt, az Ön szépségéről, fiatalágáról van szó! Ha már mindent kipróbált és nem lenne kellő eredménye, úgy vegye a fáradságot, Asszonyom és tegyen még egy kísérletet, mely az utolsó lesz, mert a külföldi bőrtápláló VITAMIN tartalmazó

Vital

krém arcbőrnek természetes tápanyagot juttat, ezáltal megszünteti az arcbőr szárazságát, mely az időelötti ráncok okozója, ruganyossá, üdvé várszolja. Kérjen mindenlitt VITAL krémet, Ön hálás lesz nekünk ezért a jótanácsért.

KAPHATÓ: SZAKÜZLETEKBEN

Főlerakat:

Városi gyógyszerter, Váci-u. 34.

VIRRASZTÓ A SZEMEDDEL

Kint szél zörög kapun, kilincsen
A folyó dermed fényes jégbilincsen

Az ég fagyott-tűzes ezüstfény
Hőfehékek úsznak tükre színezüstjén

Bent csend ölei meleg zenével
Óram kettýen, mint a szívverésem

Ébren virrasztok éjjli kóbor
Itat az esti láz, mely bíbor óbor

Mámor fokán szemed varázsa
Zöldes parázssal int mint messzi lámpa

Míg szél zörög kapun, kilincsen
S folyó dermed fényes jégbilincsen

Míg csend ölei meleg zenével,
Óram kettýen, mint a szívverésem

Hívlak, jöjj Kenyérnek, Borna,
Virrasztok ma s virrasztok újra holnap...

MEZŐSSY MÁRIA

És elmosolyodik.

A fiatalok tudják, mit jelent ez a mosoly. Azt, hogy mennek mingyárt a padlásra.

Tanyahelyen legfeljebb két szoba van a házban. Egy lakodalom esetén az persze csordulit van mindennel. A bútorokat ilyenkor felhordják a padlásra. Ott szépen öszerakják, mintha szoba lenne. Felállítják a szekrényeket, az ágyakat. Persze rendesen, ruhástól, dunnástól, párnástól. Aztán lezárják a padlásajtót, hogy hivatalan vendég oda fele ne mászhasson. Éjfél után azután, mikor az édesanya látja, hogy a vendégség nagyon hangos, sok a részeg és látja, hogy álmosak már a fiatalok, aludni küldi őket a berendezett padlásra. És a rend okáért rájuk is zárja az ajtót.

A fiatalok tudják az ősi szokást. Megértik az anya intését. Utána somfordálnak, hogy észrevétlenül térhessenek pi-henni. De hiába az óvatosság. Valaki észreveszi, hogy kifelé tartanak. S nagyot kiált:

— Szöknek a fiatalok!

Harsogni kezd erre az egész társadalom.

— Szöknek a fiatalok! — nevet mindenki. És zúg a kiabálásoktól és a tréfaságtól a ház. — Gyérünk utánuk mind!

Nagy tapsolással, nótázással kitódul a vendégsereg az udvarra. Elöl a két néz-nagy támolyog. Utánuk a rezesbánda. Úgy fújják a fülükbe, hogy a tanyán remeg a tető. Aztán következik a többi nép, asszonyok, férfiak, gyerekek, mind.

— Indulót fújjatok! — kiabál az öreg Köblös András.

Előkerülnek újra a gyertyák. Meglobbannak a sötétben a gyufák. Apró lángvirágok nyílnak ki hirtelen az éj kertjében. Az arccal aranypirosak lesznek a gyöngye fényben. Az árnyak imbolyogva szaladgálnak a falakon, mintha ők is részegek lennének. És a társadalom hóm-polyog a padláslétra felé.

Az új embert a legénycimborák vezetik ölelgetve. Egész kört csinálnak köréje. Utánuk az asszonyok serege tarkállik. Aztán a komoly óriékek következnek. Majd a gyerekek síkítanak nótázva. A létránál megáll a felvonulás. Borral itat-

Az aranyág

RTA:
Mezőssy Mária

A folyóparton, a Cyclamen-szállóban vacsoráznak. A kivilágított tükör-termen mennek át. Az asztaloknál összeszűnnek, utánuk néznek és sokan köszöntik Larenciát.

Agostonnak kevés ismerőse van; idehelyezése után hamarosan kiment Oroszországba. Annak egy éve, most pedig csak három hete, hogy hazajött. Minden köszöntés Larenciának szól. Csak figyelj meg, kik és hogyan körülfigták a nőt, akit kisérsz és mindennel tisztában lehetsz, ha idegen vagy is. Ezt az asszonyt — dr. Antalffy Larenciát, a műtörténészt — valóságos hódolattal köszöntik. Milyen jó — gondolja Agoston — ha büszkék lehetünk a nőre, akit szeretünk. Ma is a hadbiztonságon, a tárgyalás szünetében hogy körülfigták a bajtársak, még az ezredes is... „kifejezésre juttatta örömét”, ha leülnek valahol, asztalukhoz tömörülnek; boldogok ha Larencia vitát kezd velük, ő pedig — Agoston — háttérbe szorul. Most érzi, milyen egyoldaluan képezte magát; neki nem sok ideje jutott másra. És most egy év Oroszországban. Talán majd ezután... Larencia mellett könnyű lesz.

Oroszország... talán csak vízió volt. Larencia úgy megy előtte fél lépéssel, hosszú, fekete bársonyruhájában, mint egy évvel ezelőtt; s ez az egy évvel ezelőtt: mintha tegnap vacsoráztak volna itt... Larencia: a csoda. Három hete ring már ebben a hangulatban Agoston, de még mindig vannak percek, amikor meg kell érintenie, hogy ez a csoda igazán az ő való-sága-e? Larencia várt reá.

A félkör alakú terrazon ülnek.

Agoston keze elsimul az asztal fényvirágos damaszkuszi vásznán. Larencia keze is utána simul s az ujjak összefonódnak. Larencia egy versre emlékszik, melyben arról énekel a költő, hogy „— csoda vagy és kisujjam — hegye ujjong, ha hozzád érhet”. Ezt mondják egymásnak. A szerelmesek is sok-titkúak, mint maga az élet, mert a szerelem nem más, mint tüífűtött édesjő életérzés; rajongással, káprázatokkal, naivságokkal, mosollyal, könnyel, kiállal, titokkal — sokszor halállal teljes — teljesség. Agoston mélyet sóhajt, úgy érzi: ez a teljesség szétfeszíti, mióta hazajött könnyen elérkeznyűl; front-lelki-állapot. Szégyelli magát. Larencia oly erős és még a megható-dásai is oly józanok, értelmesek.

A pincér aszával tölti meg poharaikat.

— Larencia, miért nem mosolygós? Mire gondolsz?

Ezek a komoly, magabafordulások zavarba hozzák Agoston-t. Úgy érzi, mintha nehézeretű kapu előtt állna, melyet vagy megnyitnak előtte, vagy soha nem láthat mögé.

— Ami nem bizonyos, de lehetséges. Arra — mondja tű-nődve Larencia.

— Mondd világosabban. Én nem értem így...

— Kicsi — így mondja anyáskodóan, — senkinek sincs többje, mint amennyije lehet. Szerelmemben is. Igérd meg, hogy ha nem leszek „csoda” s belép közénk valaki... megmondod, becsületesen.

— De...

— Ne tiltakozz! ... Nos, megmondod?

— Lehet, hogy neked lesz mondanivalód, Larencia. Te megmondod?

— Kérdésre kérdéssel felelsz. Én meg. De most rólad van szó. S az más...

Agoston érti, mire gondolt Larencia; mi az a „más”, a hat év. Ennyivel fiatalabb Agoston. Erre utal Larencia. Már többször kijelentette: „nem akarok érted versenyt futni a fiatal-ságomért. Megaláz a gondolat, hogy majd kozmetikában vasaltas-sam az arcom, hogy győzzem a versenyt a friss arcokkal”. Ok-talanság! Különbömben nem számít az a hat év sem most, sem később. Larencia mindig „ragyogó” és „varázsos” asszony marad. Folyton az ellen küzd, ami megaláztatja... esetleg. Ezt ő „he-lyes önbírálatnak” s a „körülmenyek figyelembevételének” nevezi. Okoskodik és követeli, hogy ő is számoljon az „esetle-gessel”, mely árnyékot vet a jelen örömeire. Larencia, mit tudod te, mit jelentesz nekem! Hiszen én félek, hogy nem vagyok méltó szellemi társad; átlagember vagyok. Te ragyogtatod meg rajtam a magad szellemi fölényét olyan tapintattal, mintha az enyém lenne. Am, ha akarod megígérem azt, amit kívánsz, noha tudom, hogy nem következik be. Hogy én akarjak elmenni tőled! Ugyan! Nem vagy tisztában a magad értékével, ha tudnád, nem kérnél ilyen nevetséges ígéretet.

Ezt gondolja, de mást kérdez, lássa az asszony, hogy ko-molyan mérlegeli a kívánságát:

— Megérténél?

— Felkészülök a megértésre. Ugy tartalak magaménak, mintha elveszíténélek.

— Hogy szeretsz te engem, ha egyben le is mondasz rólam? — Hogy? Hogy úgy veszítelek el majd, mintha enyém len-nél. Én már halálilag megőrizlek.

— Hogy tudsz ilyen józanul tervezni.

— Minden titok félelmes, Agoston. A szerelem a legna-gyobb titok. Érzelem; tehát változó. A változás maga a sors...

*

A vazában öszilomb. Az ablaküveget hideg szél ostro-molja. Larencia összefont karra áll az ablak előtt, majd fel-tárcsazza a forgalmi hivatalt. Húsz percet kék a gyors. Elszív még egy cigarettát. Aztán csengetés. Végre! Hat hónapi távollét után megérkezik Agoston.

— Vörös szegfűk!

— Azok. Larencia. Tedd az őszi lombok közé...

— Miért oda?

— Az elmúlás... Larencia, én holnap utazom Erdélybe.

Ott töltöm a szabadságomat.

— Agoston! Hat hónapja várok erre a szabadságra.

— El kell mennem.

— Kell? Az más...

Larencia a hárszékényhez megy, két poharat tesz a kristálytálcaira, aszúlt üm. Agoston figyelni minden mozdula-tát. Az a két pohár — gondolja — amit a felélelőtti esten magunkkal hoztunk. Tehát megértett. Tenyerébe temeti arcát: sohasem érek fel hozzád, Larencia! Látod, velem ez megtör-ténhetett, hogy ezt mondjam neked... új várakozásod után. Mennyivel különb vagy te. Zavarában utána nyul a nyitott könyvek, mely a lerakon hever. Madách tragédiája, Larencia állandó olvasmányja. Eszébe jut, hogy erről mondta Larencia: „Minden benne van.” Aláhuzott sorokba bukkan: „Catulus: Unott lesz holnap, ami elragad ma, — S kevesebb kecsű nő csábít tőle el — Az újdonság bűbajos ingerével.” — Ördögi! Eppen itt van nyitva a könyv. Összecsukja, visszadobja a he-lyére. Mennyire így igaz. „Kevesebb kecsű”; mert annak a szeme? Nem szép. És egyáltalán nem szép. Műveltsége?

— Nem tehetsz róla, Agoston.

— Miről nem tehetsz? — Kérdi ingerülten.

— Arról, hogy mint egyszerű mondtam: — senkinek sincs többje, mint amennyije lehet. Szerelemből is...

— Hát mondtam én neked valamit? Mi?

Le s fel jár a szobában; kezét összelégia, mert most meg tudná ütni az asszonyt. Ez belélat. Tudja, hogy Erdélyben várja őt valaki. Ennyi megértés van. Kál.

— Agoston, a bor a pohárban meg. Ki kell innunk.

— Hát így szerettél te engem, hogy zavard sincs, hogy visszataratsz? Mért nem sírsz? Mért nem ököldel ütsz, mért az elviselhetetlen „megértéssel” versz! Gyűlöllek, Larencia. Most értem, miért zavart magához az, aki... aki a nyu-modba se léphet. Lenyűgöztél. A szerelem nem bírja el a nyü-gőt. Elszökött tőled a szerelmem. Bántalak, mert nem tud-tál megtartani. Te a „sok”-kal elveszítettél; s más a „ke-vés”-sel meg tudott szerezni. Bántalak, mert ennél jobban nem alázhattál volna meg.

*

Ejféli elmúlt. Agostonnal már Erdély hegyei között fut a gyorsvonat.

Jó lenne aludni. Csak a természet okosabb lenne a sors-nál és átlagossal megvaltaná gondolataitól. De világság van agyában. Zakatol a józan, okoskodó üzem és szűri az új él-menyek tanulságait. — A szerelem nem bírja el a nyűgöt...; te a „sok”-kal nem tudtál megtartani...; más a „kevés”-sel meg tudtál szerezni. Ezek már esszenciák. Nincs irga-lom. Ezért kellett jönnie Agostonnak, hogy arra megtanítsa: a szerelem nem okoskodás, nem számítás, nem józanság, nem elnézés, nem lemondás, nem megértés! Nem, nem, nem az! A szerelem harc: önmagunkkal, másokkal, mindennel, a világgal, a sorssal, „vclé” — „érte”; azért, akit szeretünk. Aludni! Aludni!

Már az ötödik altatót veszi be. Kábult, gondolata más irányt vesz, kiszínesedik, mint a prizmaikon megtörő fény, sokszorozva látja önmagát... nagy léren halad a nagy Folyó felé és aranyágot visz, az istenek engedélyének mithikus jelét, mert élet csak ezzel a jellel visz át a Révész. Ő elnyerte az aranyágot: megtanulta a szerelem bölcsesét. Szédül. Sodorja az öntudatlanság, a végtelen ár.

Társasági futár

A KORMÁNYZÓ ÚR ÖFOMÉLTOSA-GA nagyobb búzakötvényt jegyzett az egyik fővárosi pénzügyintézetben, példával járva elől, hogy a magunk erejére támaszkodva kell visszaállít-suk termelésünket és a kisemberek pénzügyi megerősítését.

*

DR. KISMARJAY-KISS TIBORNE lett az Uzdölggyi Párpári Rt. cégvezetője. A nő munka és rátermettség újabb bizonyítéka dr. Kismarjay-Kiss Tibornének szaktudást igénylő pozícióba való kinevezése.

*

ASSZONYOK KÖNYVENEK vagy még kifejezőbbben Asszonyok Könyvének nevezhetné el Papp Jenő, lapunk főszerkesztője, azokat a sokszínű, melegen mély, nagyszerű írásait, melyek rövidesen könyvben is megjelennek a kitűnő Muza könyvek sorozatában. Papp Jenő írói művészetében lenyűgöző eleményé kristályosodnak az örök asszonyi problémák. Megcsüllogtatja a poézis fényében az asszonyok életét s ezek a nyomdajestéket látott írások most felerősített hangon tolmácsolják a nő lelki emelkedettsége előtt hódoló modern író szellemének szépségét, örök korszerűségét.

*

BORSI-DARAZS JÓZSEF, lapunk ki-váló költőmunkatársa január 14-én a rádióban, Budapest II-n olvas fel verseiből.

*

A HAMBURGI HAZIASSZONY-SZERVEZET vezetője, Schmidt Mária asszony, mint első német nő, elnyerte az I. osztályú háborús érdemkeresztet a kardokkal.

A Kormányzó Úr Öfömltösága a képművészeti kiállításon, a hősi halált halt Kormányzóhelyettes szobra előtt

A testőrség tisztjei erdélyi himzett ruhát és kis eszimat ajándékoztak karácsonykor a Kormányzó Úr kis unokájának, Istvánkának

Karácsonyi ajándék a Fömltöságu Kormányzó Úrnak a testőrség tisztjeitől

Ilj. Horthy Istvánné, a Kormányzóhelyettes özvegye nyitotta meg az 505-ös Honvéd-hadikórház karácsonyi kiállítást

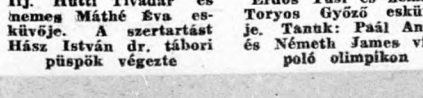
A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége a fronton küzdő katonáinknak csomagot küld

Kállay Miklósné, a min.-elnök feleségét Endrédi Vendei zirci apát felavatja az Americana Nagrendje patrónájává

Ilj. Hüttl Tivadár és nemes Máthé Éva esküvője. A szertartást Hász István dr. táborig püspök végezte

Erdős Tusi és nemes Tornyos Gyözö esküvője. Tanuk: Paál Antal és Németh James vízilolig olimpiikon

QUALITY
BAEDER

MEGBIZHATÓ
KORSZERÜ
GAZDASÁGOS

fogápolás

habzó fogpor

Szendrey Kata, a tehetséges fiatal filmszínésznő, nagy sikerrel mutatkozott be a „Makacs Kata” című film-újdonsgban

Zarándyné a HTVK évadzáró, céllövő versenyén újabb 3 országos női csúseseredményt állított fel

Kerekes Gabriella, Zabolja

AZ ORSZÁGOS GARDONYI TARSASAG felolvasó ülést tartott a Baross Szövetség dísztermében. Dr. Szacsavay József elnök megnyitója és Missuray Krug Lajos főtítkári beszámolója után, magas színvonalú előadás következett, amelyen legértékesebb munkájukat olvasták fel: dr. Sziklay János, dr. Kozocsa Sándor, Sz. Soly-

mos Bea, F. Korényi Livia, dr. Gyomlay László, Simonfay Margit, dr. Mindszenty Ödön.

NYISZTOR ZOLTAN DR. pápai prelátnak, az ismert publicistának, Serédi Jusztinián hercegprímásnak az Actio Catholica egyik országos alelnöki és az országos sajtószakosztályá-

nak elnöki tisztrébe nevezte ki.

VESZPRÉMI PAR-RAGH ERZSÉBET (Csépi) és nemesszá-lóki Szalóky István földbirtokos, okl. gazda, tart. hadnagy (Mihályháza-Csöggpuszta) Pestszentlőrincen az ág. ev. templomban tartották esküvőjüket. Tanuk voltak: Kökény Béla dr. és Maller Géza főjegyző.

Primor Györfly Sándor és felesége báró Bánffy Éva esküvője, tanuk: herceg Odesalchi Károly és nagyherceg Nagy Vilmos

Dr. Selig Kornél és Bánfayász Ildikó esküvője

Dr. Priester János eljegyezte Marosszéki Eugéniát

Remsey Frigyes esendörhadnagy és felesége, Dávid Iluka

A békakirályfi

Írta: Matyi néni

A kert végében lakott Békakirály és a családjá. Az öreg király fején sárga korona csillogott. A Békakirályné elhízott, nehezen lélekezett és csak úgy mozgott a tokája, mikor egyet-egyét ugrott. A békagyerekek szép zödek voltak és a királyfinak is korona csillogott a fején.

Szép tavaszi reggelen harmat ragyogott a leveleken és a madarak vidáman énekeltek. A királyné kiosztotta a reggelit, a gyerekek lila harangvirágból itták a kávéjukat. Mikor megreggeliztek, illedelmesen megköszönték és kiementek a kertbe játszani. Békakirályfi ahogy ugrált-bugrált, eljutott a kertkapuig. Rettenően kíváncsi lett, vajon mi van túl a kapun. Lehasalt és kibújt a kertés alatti. Hosszú utat látott maga előtt, de egyet sem búsult, inkább örövendett, hogy olyan helyen van, ahol sohasem járt és csak ugrált-bugrált tovább. Végig ugrálta a hosszú utat, míg egy füves helyet talált. Egyszer csak nagyot dobbant a szíve, mert egy nagy ezüst folyó tünt eléje. Cupp, és már benne is volt a vízben. Izgett-mozgott benne, majd feljött a víz tetejére és ott úszkált. Mikor jól kifürödte magát, kiúszott, ráült egy nagy lapulevélre, a nap sütötte, olyan jól érezte magát, hogy énekelni kezdett.

Cudar Janiék nem messze laktak a pataktól. Jani éppen reggelizett. Édesanyja nagy darab lekváros kenyeret Jani kezébe adva, sürgette, hogy siessen az iskolába, mert elkésik. Cudar Jani csak húzta, húzta az időt, iskolába menni nem szeretett. Végre elkészült, kezében volt a palatábla, palavessző, meg az ábécés könyv, másik kezében meg a bepakolt lekváros kenyér és nagy lassan elindult. Mendégett Cudar Jani és mikor azt gondolta, hogy édesanyja nem látja, letért az útról és elindult a folyó felé.

— Minek menjek iskolába? — gondolta. — inkább játszom. Belemászott a vízbe, de mindjárt kijött, mert fázott a lába. A nadrágja csupa vizes lett, de Jani nem törődött vele, pedig nagyon szegények voltak, az édesapjának sokat kellett dolgozni, míg Janinak egy nadrágot tudott venni. Ahogy ugrál Jani, meglátja a lapulevél a Békakirályfit és Békakirályfi is meglátta rögtön Cudar Janit és nagyon megörült neki. Nagyranyitotta kerek szemét és abba hagyta a brekkegést, Forgatta a fejét a Békakirályfi, villogtatta a koronáját. Cudar Jani csak nézte, aztán hirtelen felkapott egy követ és a kis békára dobta. Ráesett a kő, szegényke nagyot visított, aztán elnyúlt a földön. A kő leütötte a hátulsó lábát, csorgott belőle a vér, a Békakirályfi meg letette a földre a fejét és szeméből folyt a könny. Cudar Jani felkapott egy másik követ és azt is a Békakirályfihoz akarta vágni, de már nem látta, mert a lapulevél megsajnálta és ráhajolt, szépen betakarta. Cudar Jani kereste egy darabig Békakirályfit s hogy nem találta, vidáman tovább ment.

A kis béka jól kisírta magát, aztán elkezdte hüzni fájó testét hazafelé. Nem tudott már ugrálni, csak megkapaszkodott a két első lábával a földben és a hátulsó véres lábát húzta maga után. Amerre ment, a bokrok szomorúan bólogattak, a virágok még meg is siratták, a csalán is úgy megsajnálta, ahogy mikor Békakirályfi alatta csúszott el, összehúzta a leveleit, nehogy megsúrja. Lassan ment a Békakirályfi, csupa por lett a véres lába. Mikor hazaért, édesanyja sírni kezdett, az öreg király is lehajította a fejét és a két szeme tele lett könnyel. Béka mama hamar letépett két bazsalikom levelet és egy fűszállal rákötözte a sebre, aztán lefektette a kis királyfit egy ibolyatő alá. A jóságú ibolya ráhajolt a beteg királyfira és a kelyhében levő harmatot ráhullatta a szegény kis béka fájó fejére. Elnyulva feküdt a királyfi és a kis testét úgy rázta a sírás, hogy a fűvek is mind felfigyeltek és odanéztek.

(Folytatása következik.)

KASSA ÜNNEPE

Írta: Gergelyffy András
kismunkatársunk.

Ma van tizenegyediké,
Nemzetünknek nagy ünnepe.
Öt éve, hogy visszakaptuk,
E szép régi nagy városunk.

Köszönjük is jó Istenünk,
Hogy boldoggá tetted lelkünk.
Nem hiába imádkoztunk,
Könyörögtünk, fohászkodtunk.

Ellenségnek nem lesz rabja
Soha többet e szép Kassa.
Igéjük mi ezt Tenéked,
Kérjük hozzá segítségéd.

TÉLEN

Kiszakadt az angyalok
dunyhája az éjjel.
Száll a sok fehér pihe,
a szélben, szerzte-széljél.

Erdőn, mezőn, csillogó,
hótakaró fénylik.
Óreg hegyck vállain
hermelin fehérlik.

Nevetnek az angyalok,
a dunyhát megrázzák.
Ortlínek a gyerekek,
siklanak a szánkák!

ZAGYVA MARIA

MOSOLY

Rám mosolyog a kis Imre
Édes piaci szája,
Angyaloknak mosolygása
Hasonló hozzám.
Rám ragyogott két kis szeme,
Mint a nap az égen,
Nem volt ilyen nagy örömem
Régen, nagyon régen...

ACS FERENCNE

A FENYŐ

Írta: Gútay Gyöngyike
kismunkatársunk
Gutorfölde

Ablakom előtt áll a szép fenyő.
A reménységre figyelmeztető,
Ó búske fenyő, ha rád nézek,
Szívemben örök szeretete érzek.

A kis madárkám rád szállnak,
Ablakomon be-bekukucskálnak,
Édes hangon csicseregnek szépen,
Altató dalát énekelnek nékem.

379. NÉMET NYELVLECKE

Ha alkalom kínálkozik,
Gelegenheit ha akad,
Látogasd meg, kispajtásom,
A szép nagyvárosokat.
Annyi épület van bennük,
Gebäude német nevük,
Heteken át nézheted és
Nem fogsz betelni velük.

1. die Gelegenheit (olvasd: di gelégnhejt).
Az alkalom.
2. das Gebäude (olvasd: dasz gebájde) az épület.

FEJTÖRŐ

Bekalálta Zádory Edith kis munkatársunk
(Vámosgyörk)

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

1. kis emlék
2. bibliai név
7. mosonó teszi
4. Lukács
Norbert
5. magánhangzó

KIS PAJTÁSAINK FÉNYKÉPEI

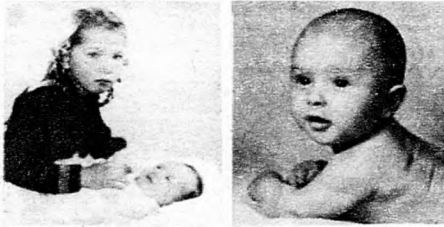
Bányai Jenő unokái: Környei Jenő és Zsuzsika, Sárospatak
Jákfal Gömbös Tamás Budapest

Gombkötő Istvánék kislánya, Makó
Onhausz Györgyike Bácsbokod

Fazekas Rózika Pestújfehly
Klöpfer Lali Ujpest

Prikaszky Pál és neje, Kolozsvári Erzsébet gyermekei: Erzsike és Palika, Ujpest

Brellos Tomika, Ferike és Molnár Katóka Ujpest
Jakubits Éva Bákopalota

GYERMEKPOSTA

Foth Marianna. Vártuk, vártuk leveledben jelzett fénykép érkezését, de bizony máig is hiába várjuk. Nemcsak azért szeretnők, hogy már elküldd, hanem azért is, hogy megismerhetünk kis hugoskádálóluk. De öröm volna nektek is, ha a kis pajtások között a ti fényképetek is rámosolyogna szeretteitekre. — Gutay Gyöngyike és Annyka. Szeretettel gondolunk rátok az új év utolsó napján és kívánjuk, hogy az új év sok-sok örömet, boldogságot hozzon úgy nektek, mint kedves szüleiteknek. Gyöngyikém, nem felejtkezünk el a versről, csak nagyon sok az anyag és még nem kerültél sorra. — Kedves kis olvasóinkat szeretettel üli Eta néni és Elek bácsi.

HÁZTARTÁS

FRANCIA BURGONYALEVES.

Csontot sósvízben főzünk, adunk hozzá 2 nagyobb nyers, tisztított burgonyát, puhára főzzük a csontlében. Majd átszűrjük a levét és a burgonyát átpasszírozza a levéhez adjuk, újból forrósítjuk. A leveses tálban 1 deci tejfelt, 1 tojás sárgáját és 3 deka vaját jól elkavarunk és a forró levest ráöntjük.

SZALÁMI KESZTTESE HAZILAG.

5 kiló sertéshúst, 5 kiló marhahúst finomra megdarálunk, megsózzuk, 3 kanál törött borst, egy tetézett kanál szegfűborst, 1 kiskanál salétromsót adunk bele, amelyetől a szalámi szép piros színt kap. Erősen ki kell gyúrni, kevés langyos vizet is önthetünk bele, mert különben nem tudjuk a bélbe beletölteni, így is igen nagy erő kell hozzá, mert a bélben olyan keményen kell tömni, mint a fa. A két végét spárgával erősen lekötjük és pár percre forrásban lévő vízbe tesszük, 3 napig hideg helyen tarjuk, azután füstre akasztjuk, s ha onnan levettük, szitált fahamuba forgatjuk, szellős helyre akasztjuk, 3 hónap múlva használhatjuk.

FOGYOLPECSENYE. A szép kővér foglyot szárazon megtisztítjuk a tollától, azután úgy bontjuk fel, mint a csirkét. Egy órára hideg vízbe tesszük, ha kivettük, kívül-belül szárazra töröljük. Egy fej kelkáposztát forró sósvízbe tesszük 3-4 percre, majd szitára kitesszük, hogy szikadjon. A foglyot kívül-belül besózzuk, a kettévágott kelre tesszük a foglyot és a másik fél kelt ráborítjuk, spárgával jól átkötözzük, egy lábosban zsírt oldunk, beletesszük a foglyot és forró sütőben, 2 órát sütjük folytonos öntözés mellett. A kelkáposztának pirosra kell sülni. Ha kész, vigyázva vegyük le a spárgát, szépen szeleteljük fel, a kelt a tetejére helyezzük és kevés levet öntünk rá, tálaljuk.

TARHONYÁS KOLBASZ. Egy kisebb hagymát megreszelünk, kevés zsírban pároljuk, 3 burgonyát apró kockára vágva, beleteszünk, azután 1 kanál Pritamint, 20 deka füstölt kolbászt karikára vágva, 15 deka tarhonyát, kissé sütjük a zsírban és azután vízzel felelesztjük, hogy ellepje. Lefődve lassan pároljuk, mindig rázogotva, hogy oda ne süljön, míg megpuhul.

BAB CSULÓKKEL. 3 literes fazék alá teszünk egy szép sonka-csulót, ráöntünk ½ liter babot, ráhintünk 3 evőkanál lisztet, 2 nagy hagymát egészben, 2 gerezd fokhagymát, 3 kanál rózsapaprikát, 1 nagy kanál zsírt, 2 szál petrezselyemgyökeret, megint ½ liter babot. Annyi vizet öntünk rá, hogy a fazék tele legyen. Egész éjjel állni hagyjuk, másnap addig főzzük, míg megpuhul. Tálalásnál felszeleteljük a csulókat s így adjuk asztalra.

SAJTGOMBÓC. 2 tojás sárgáját, 2 kanál olvasztott vajjal elkeverünk, 2 darab áztatott zsemlyét jól kicsavarunk, hozzá adjuk, 2 kanál darát és kevés sót is. Egy szalvétát benedvesítünk, a keveréket beleöntjük, a főzőkanál nyelére erősítjük és forró sósvízben ½ óráig főzzük. Tálra borítjuk, sajttal meghintjük és forró vajjal leöntjük.

SZILVASLEPENY. Nagy tepsire való mennyiség: 36 deka liszt, 12 deka vaj, 2 tojás sárgája, 1 deci tejföl, 2 deka elmorzsoltt élesztő, kevés só és egy kanál cukor. Tésztát gyúrunk, kinyújtjuk és jól kizsirozott tepsibe rakjuk. Szilvalekvár csomókkal kirakjuk és erősen meghintjük cukros dióval. Fél óráig kelni hagyjuk, forró sütőben fél óráig sütjük.

DIÓTORTA. 4 tojás sárgáját 12 deka porcukorral ¼ óráig keverjük, adunk hozzá 12 deka darált diót, fél kávéskanál nyers frankkávét és végül 4 tojás kemény habját és kávéskanál lisztet. Közepes tűznél világosra sütjük.

KELT HAJASTÉSZTA. Kell hozzá ½ kiló liszt, 5 deka vaj, 1 ½ kanál cukor, kevés só, 1 tojás sárgája, 1 deka élesztő, kevés tejben áztatva. Jól kidagasztjuk, mint a kalácstésztát. Ha megkelt, kinyújtjuk és ¼ kiló hájat kenünk rá, összehajtuk háromszor, pihentetjük ¼ óráig, mindig kinyújtjuk, összehajtuk. Végül kinyújtjuk, kockára vágjuk, izel megöltjük és kifliket formálunk, szép pirosra sütjük.

KIFLI. 30 deka lisztet, 10 deka margarint, kevés sót, 1 kanál cukrot, 2 deka élesztőt, 1 deci tejjel összegegyünk. Kinyújtjuk, tetszés szerint töltjük és rögtön sütjük.

MÁKOS KUGLÓF. 3 deka margarint 14 deka cukorral elkeverünk, adunk hozzá 1 egész tojást, 10 deka őrölt mákot, ¼ kiló lisztet, ¼ liter tejet és egy csomag sütőport, kikent formában sütjük ¼ óráig.

ÉTREND

JANUÁR 11-20-IG.

11. KEDD: Ebéd: köménymagleves, őzfilé tejjel sültve, makaróni körítés, párolt alma és szilva. Vacsora: párizsi, sajt, gyümölcs.

12. SZERDA: Ebéd: bableves, sajtgombóc. Vacsora: rizsás-aprólék, cékla, befőtt.

13. CSÜTÖRTÖK: Ebéd: tejeles árpa-kása, székelygulyás, fánk. Vacsora: friss hurka sültve, burgonyasaláta, gyümölcs.

14. PÉNTEK: Ebéd: karfiolleves, ponty sültve, cellersaláta, túrósrétes. Vacsora: kelkáposzta tejjel sültve, délről tészta.

15. SZOMBAT: Ebéd: gulyásleves, palacsinta. Vacsora: füstölt kolbász tormával, gyümölcs.

16. VASÁRNAP: Ebéd: pulykaaprólék-leves, sült pulyka, párolt káposzta, diótorta. Vacsora: hidegsült délről, francia saláta, vegyes kompót.

17. HÉTFŐ: Ebéd: burgonyaleves, mákosmetélt. Vacsora: fejsajt, ecetes uborka, rokfort, retek, gyümölcs.

18. KEDD: Ebéd: karfiolleves, libamell vadasan, zsemlyegombóc, almáslepeny. Vacsora: nyulpástétom tartár-mártással, délről sütemény.

19. SZERDA: Ebéd: gombaleves, hamis bifsztek, parajfőzelék, pogácsa. Vacsora: virsli mártásban, burgonyával, vegyes kompót.

20. CSÜTÖRTÖK: Ebéd: cellerkremleves, rakott káposzta, túrósbéles. Vacsora: tea, lángos, gyümölcs.

A tisztántartott száj meggátolja fogai romlását.

A mindennapi fogápolás tehát az egészség fontos parancsa.

Chlorodont fogpaszta

Családi kör

Szerkesztői üzenetek

KEDVES ELŐFIZETŐINKNEK és olvasóinknak, akik a karácsonyi ünnepek és az új esztendő alkalmából jókívánásaikkal kerestek fel, hálás szívvel köszönjük figyelmességüket és hasonlóan szívből jövő jókívánásokkal viszonzozzuk.

HÍMEN-HÍREK. *Hamuth Piroska és Szidor Miklós, Körösmező, jegyesek. — Pépp Gizelát eljegyezte Némethy Ferenc, Duna-földvár. — Strpka Erzsébet és Darnai Ferenc újvidéki evangélikus vt. lelkész a pitvarosi evangélikus templomban tartották esküvőjüket.*

Miért használ oly sok nő éppen Hormocith-krémet? — Mert most is, változatlanul, kitűnő minőségben készül! Szokatlanul nagy és áttűtő sikerének ez az egyik titka.

ÚJ KISMAGYAROK. *Seress Gyula tanító és nejeének, Szentistván, Gyuszika fiúk után Judit kislányuk született. — Veress András dr. orvos és neje Siba Klárának, Nagyvárad, Bandika kisfiúk született. — Balonyi Tibor felsőparipariszkolai tanár és neje Balogh Margitnak, Budapest, Éva Annamária Lilla leányuk született. Keresztzüllők: dr. Perczel Gyuláné, Nagyvárad és dr. Brückner József pápai kanonás, Esztergom. — Horváth Lajos és neje Dorosi Olgicának, Kaszásmező, Zsuzsikájuk mellé Olgicájuk született. Keresztzüllők: Ambrus Klára és Zsádory János, postakiadó, Kaposvár. — Gebula Béla és neje Czák Klárának, Szeberény, Béla József kisfiúk született. Keresztzüllők: Karácsony János és neje Csikszereda és Tökés György és neje, Szelerény.*

ÚJ KÖNYVEK

Sz. Solymos Bea: Kufsteini rózsák című kitűnő regényében a magyar szabadságharc ragyogó nőalakjának, Teleki Blanka grófnőnek és lelkitesztvéreinek, Lövey Klárának s a szabadság fenkőli gondolatától átitatott sorstársaik egymásbkapcsolódó, megrendítő eseményekkel átszőtt életének állított irodalmi emléket. Teleki Blanka tiszta szerelemével, lemondásával indul a regény s ahogy lehalkítja a boldogság után vágyó fiatal szív követelő érzését, mind mélyebb és szárnyalóbb a feladat nagysága, amit életéül tűz maga elé. A magyar nemzet szabadságért küzdő férfakkal együtt harcol tollával s politikai cikkeiért tízévi várfogságra ítélik. A kiváló író nő a szabadságharc rendkívüli köpességtől nőalakjáról mesél a mai fiatalságnak s fellobbantja a ma élőt Teleki Blankák szívében a hazaszerető fátylát. A szép kiállítású és képekkel illusztrált regény az Athenaeum kiadásában jelent meg. — *Járdán József* érdekes, újszerű verseit *Rögök küldöttje* címen gyűjtötte össze és adta ki. Ebben a kötetben egy tehetséges új költő jelentkezik, akitől még értékes alkotásokat várhatunk.

Jégvirág. Szívesen segítünk Önnek megkeresni a baj okát, ami közéjük furakodott és elűzi a közvetlenséget és megakadályozza, hogy a jegyesek között nélkülözhetetlen bizalom közel hozza egymáshoz gondolatukat és hogy kifejezést tudjanak adni érzésüknek. Mindkettőjüket szótlanossá kényszeríti ez a megmagyarázhatatlan gátlás, mintha nem szerelmese jegyeseket, hanem két idegen embert kényszerítenének arra, hogy órákat hallgatva töltsenek egymás mellet. Minden együtt-lét után kellemetlen érzés lesz úrrá lényén, hibáztatja önmagát és jegyesét is, hogy nem találják meg az összekötő kapcsolatot, amit ne éreznek tehernek és feloldandó jéggé fagyott hangulatukat. A szerelem közel kell hozza nemcsak érzéssleg, de szellemileg is. Nem érezheti idegennek azt, akit szeret. A beszélgetés megakadásának nem a témahiány az oka, hanem valamit más, aminek magyarázatát talán abban találjuk meg, hogy hiányzik még Önben a simulékonyság, az alkalmazkodás és szeretet megnyilvánulása. Tartózkodása emel gátat szíveik és gondolataik közé s ahelyett, hogy igyekeznek eltávolítani, túri és nem tesz semmit a leküzdésére, pedig csak ezen múlik megváltozások a legkörüliottük és ne fájljon, ne keményedjen: rosszérzéses hallgatásuk. Megint az akaratára hivatkozunk, mert közbelépése nélkül kellemetlen következményei lehetnek. Fel kell oldani a szívükre tapadt jégkérget, hogy a belőle áradó meleg áramlat közelebb sodorja az egymásért dobogó szívüket. Másik tanácsunk pedig igen komoly s ha nem követi, nem hisszük, hogy tartós boldogságra lehet reménye. Ön azt kifogásolja, hogy jegyese annyira szereti és tiszteli szüleit, hogy nincs olyan kívánságuk, amit ne örömmel teljesítené és a legszebb gyermekki tisztelettel, szeretettel alkalmazkodni hozzájuk. Nagyon értékes és szép vonás ez és nagyon becsületreméltó. Bár Ön is így érezze szülei iránt, akkor nem kifogásolná és nem neheztelne rá e miatt. Nem valószínű, több: bizonyos hogy házasságuk után sem változik meg, s ezzel Önnek most kell számolni, illetve elfogadni és alávetni magát a megváltozhatatlannak, feltéve, ha nem érzi magáranéve terhesnek. Szép és nemes volna, ha Ön is követné jegyesét a szülői tisztelőnek és szeretetnek ezen minden gyermekre kötelező útján. Akkor nem aggódna és nem féltene a boldogságát se. Ne tartson attól, hogy az Ön részére kevesebb szeretet jutna, ha osztoznia kell a szülőkkel rajta. Egyetlen forrás, amely kiapadhatatlan s mentől többet merítenek belőle, annál több buzog fel helyette. Biznia kell önmagában, hiszen azért kérte feleségül, mert szereti és szüksége van az Ön szeretetére s Önnek is az övére, de nem

mondhat le sem Ön, sem ő a szülők szeretetéről és a szülők se a gyermekükről. Rossz tanácsadó a féltékenység, amelyik alapítalanul ellene uszítja és megmérgezi a jegyessé ideálizált gyönyörű állapotát. Ne hagyja magát félrevezetni Önhez méltatlan gondolatoktól. A boldogságért szívesen hoz meg mindenki kisebb, nagyobb áldozatot. Miért akar Ön kivétel lenni ez alól az asszonyi sors alól, ami tulajdonképpen nem áldozat, hanem leendő férje szüleiivel szembeni kötelesség. Ha majd Önnek is lesz gyermeke, megértőbben fog gondolkodni s ha elérik az Ön korát, éppen így fog érezni és gondolkodni, mint most akár az Ön, akár a jegyese szülei. Akkor talán még erre a figyelmeztetésünkre is emlékezni fog s ha követi, bevallja, hogy jól jelöltük meg az utat, amelyen járnia kell.

Salvus conductus

A „salvus conductus” értelmileg menlevelet jelent. Az ilyen mentesítő levelet a középkorban fejedelmek adták ki és az birtokosának teljes büntetlenséget biztosított. A latin salvus, salve egyébként üdvöt, üdvözlést, a conductus vezetést jelent.

Salve tehát: üdv. Innen vette nevét a SALVE tápszer is. És valóban a SALVE üdvöt, menlevelet jelent felnőttek és gyermekek számára. Aki rendszeresen SALVE-t tesz reggeliébe és uzsonnájába, ezzel tényleg biztosítja szervezete számára az erőt, a betegségekkel szembeni ellentállóképességet, mert a SALVE az ideálisan egészséges, jóízű tápszer. A Salve: üdv az egészségnek!

Fehér orchideák. Szívesen közöljük menyasszonyi fényképét a Társasági Feltár rovatban. Szíveskedjék beküldeni s talán már a következő számban hozzáfuk, vagy az azt követő február 1. számban. Gratulálunk és melegen üdvözöljük.

Soha nem sejtett szépséget, új fiatalságot, új vonzóerőt varázsol arcára. Asszonyom, a Hormocith B. krém, amelynek használata nem luxus, hanem szinte kötelesség minden szárazbőrű nő számára.

Vadvirág. Érzéseit még nem tudja költői formába önteni. Vannak szép, meleg gondolataid s ezek könnyen megérvésztik magát, a költőt. Kisebb igényű lap közzéheti is. Mi többet várunk Öntől s reméljük, hogy szem előtt tartja igényünket.

Dal 1943. »Levél Oroszországba« c. versét elfogadtuk és rövidesen hozni fogjuk. A másik kettő sem rossz, de Öntől jobbat várunk.

K. L. Szeged. A versek, sajnos, nem tanuskodnak kiforrott tehetségről. Kíváncsiak volnánk azokra a verseire, amelyekkel díjat nyert és milyen pályázaton? Aki kedvet és tehetséget érez magában a versírásához, az előzőleg ismerje meg legkiválóbb költőink munkáit és csak aztán írjon, amikor már saját írásai értékét meg tudja mérni.

»Arany kalással ékes rónaság...« (Petőfi)

A magyar a búzában aranyat lát.

Vásároljunk búzakötvényt!

LEGYEN SZÉP! LEGYEN FIATAL!

Tartson Vitacit Szépitőkúrát!

VITACIT ARCPAKOLÁS (arcfürdő-pép) egyedülálló különlegesség mitesszerek, tágpórusok, pattanáshajlam, szeplők és májfoltok ellen. Készlet szépitőkúrához... P 11.19

VITACIT BŐRTAPLÁLÓ (hormon-krém) elhárítja a ráncokat! Valóságos áldás a száraz, érzékeny arcnak és nyaknak. Kosmetikai minőség! Szépitőkúrához nagy tubus P 10.76

Jobb vidéki szaküzletekben is kapható!
Budapesten csak nálunk: **Loránd kozmetika, Mussolini-tér 3.** Vidékre utánvétellel, ingyenes **»Szépitőkúra Tanácsadó«**-val küldjük.

Olvasó társnőim közül ki volna hajlandó meghatározott díj ellenében átadni az 1939 egész évi Magyar Nők Lapja összes példányait. Szíves értesítést következő címre kérem: **Özv. dr. Rajczy Kálmáné, Nagyatád.**

Varázslatos szépséget, soha nem sejtett vonzerőt, új szépséget, új fiatalságot jelent Önnek, Asszonyom, egyetlen doboz Hormocith púder! A Hormocith púder több, mint jó — nélkülözhetetlen!

Akik az Űrban biznak, erejük megújul. Örülünk, hogy a Magyar Nők Lapjával és üzeneteinkkel Önnek mindig örömet szerezünk. Úgy tekintik, mint egy jó barátot, akihez bizalommal fordul, ha a sors komoly probléma elé állítja. Mindig nagyon szívesen vállaljuk, hogy megkönnyítsük elhatározását. A jelek azt mutatják, hogy a szerelem, amitől Ön félt, megsemmisül, különben nem keresné az alkalmat, hogy találkozzanak, nem írna és nem venne igénybe baráti közvetítőt a békülés útja egyengetéséhez. Ez mind rendben is volna, csak egyet nem tudunk bizonyosan: rábizhatja-e magát egy életre! Erre nem tudunk felelni s ez aggaszt is az Ön szempontjából. A szerelem mindig elnéző, hajlandó a hibákról tudomást nem venni. Érthető, hiszen nem volna szerelem, ha nem volnának felismerhetők ezek a szépitő tünetek. Megfigyelhette saját magán is, hogy így van. A szerelem kértlenül és kérdeztelenül veszi hirtokába a szívet s önkénytelenül vonzódik a másik szív felé. Nem egyszer, számtalanszor előfordul, hogy a szerelem nem mindig kölcsönös. És a feleltelen férfi visszaél a szerelmes nő gyöngeségével, jól érzi magát a hiúságának hízelgő szerepben. Ettől óva-

kedjék. Nagyon is megokolt a szigorú önvizsgálat, hiszen majd mindig a nő a vesztes, ha a férfi évekig tartó udvarlás után egyszer csak odébb áll. Elérkezett ehhez a végső fejezethez, most legyen okos és gondolja meg, hogy egy egész életre szóló döntésről fog határozni. Csak ha megbízható s rábízhatja magát, akkor hallgasson a szívére. Hány szegény, csalódott asszony panaszából derült ki, hogy a nagy szerelem nem lett a boldogság bölcsője, sőt ellenkezőleg, bánat, csalódás, kétségbeesés foglalta el a helyét. Nem szeretnők megszorítani azzal, hogy nem festünk ragyogó jövőt eléje, de úgy vágjuk, az óvatossággal többet használunk, mintha a feleltelen ábrándokra bíztauk és rózsaszínű fátyollal eltakarnók a jövő fenyegető szürkéségét. Reméljük, hogy valami váratlan fordulat egy esapással ketté vágja a gordiusi csomót, amelynek megoldásán annyit tépelődtünk Önnel együtt. Mindig örülünk, ha hirt ad magáról.

Orvosok ajánlják az arebőr szárazságát azonnal megszüntető VITAL-krémet.

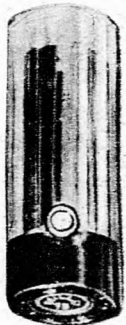
Alomlovag. Nem szabad beleesni abba a hibába, sőt gyöngeségre, hogy életünket a moziarabok szerint próbájk kiakítani. Nem akarunk most bírálatot mondani a moziarabok nagyrészenek értékéről, annyit azonban be kell látnia, hogy üzleti szempontból is olyan témákat használnak fel s a történeteket olyan kaprázatos, de a valóságban szinte éhetetlen mértékben pergetik le, hogy szórakozni szabad mellettük, de komolyan venni nem. A mozihősök legnagyobb része ilyen erőszakosan eszményített figura, mert a filmgyártóknak kell a közönség lelkesedése és rajongása, ha azt akarják, hogy rá ne fizessenek az üzletre. Nem is lehet semmi kifogásunk ellene, de nem tudjuk megemlékezni, hogy egy mai, mégis csak reálisabban gondolkodó fiatal

leány hogyan kívánja az élettől azt a lehetetlenséget, hogy a moziarabok hazug álmvilágát varázsolja a földre és hozza el neki a mesebeli alomlovagot, aki a filmvászonon talán szimpatikus, de a valóságban semmit sem ér. Akármilyen fiatal is maga, kisleány, vegye tudomásul, hogy az élet realitásokról áll és ezekkel számolnunk kell. Ha állandóan azt fogja csinálni, amit eddig és környezetének minden tagját a filmek hazu-

Durdilly
ajakrém

Ezt ugyan
döröghöheted

Ára : P 7.50
betét : P 3.81

MAGYAR GYÁRTMÁNY

Minden színben, minden alkalomra

gul eszményesített figuráival hasonlítja össze, mindig meg fogja járni. Mozihősök csak a filmvászonon vannak és mesebeli királyfiak csak az álmokban érkeznek meg és kopogtatnak be pont a maga ablakán. Az élet becsületes és komoly embereit több tisztelettel vegye körül és nyugodjék bele abba, hogy a látszólagos szürke külső alatt melegen érző szív doboghat, amelyre több joggal építheti fel jövődöbéli életét, mint a mesebeli alomlovagokra és a mozik agyoneszményesített hőseire.

Elmúlt hetekben olvastuk az egyik színházi lapban »Örökifjú« nagy művésznők nyilatkozatát: A művésznő kizárólag VITAL-krémet használ.

Bátortalan próbálkozó. Fog tudni írni, de még messze van az egyéni hangtól és látástól. Amit beküldött, az nem líra és nem hangulat, hanem jóindulatú elmefuttatás az ószről. Szívesen elolvassuk munkáit s ha találnak értéket, azt nem engedjük elfallódní. Küldje el újabb munkáit.

Milliók használják állandóan megelégedéssel a DARMOL-t azért, mert megbízhatóan és teljesen fájdalom nélkül hajt. Legrégibb és legerjedtebb csokoládés hashajtó a:

DARMOL

BOLDOG ÚJÉVET... a Háziaszonynak

Az új évben nem lesz beszerzési gondja!

Vásároljon:

„Bé Bé“ kész babfőzeléket
„Bé Bé“ kész lencsefőzeléket
„Bé Bé“ kész borsófőzeléket

Bé Bé FŐZELÉKKOCKA = 1 tányér = 28 fill.

Eredeti legnemesebb nyersanyagból készült

9 kilót híztam,

pedig csak néhány hete szedem a HERKULES tápport. Ezáltal lett teremtem csinosabb és ruháim gyönyörűen simulnak tökéletes alakomhoz. Ezeket írja nekünk hálás vendők T. Éna k. a. — Tegyen Ön is egy kísérletet a fényesen bevált HERKULES táppal, amely a kakaó és csokoládé táperezével egyenértékű. Nem gyógyszer! Ize kellemes, természetes tápanyagokat tartalmaz. HERKULES-t előszeretettel fogyasztják nemcsak túlsúlyos, hanem nagyon sokat dolgozó egyének is, mert fokozott munkabírást eredményez. Ha nincs tej, teávjá is fogyasztható. Két csomag ára 4.80 pengő, négy csomag 7.90 pengő, hat csomag (családi csomag) 9.60 pengő. Megrendelhet: „VALERIA” vegyipar, BUDAPEST, VI., Szondy-utca 22/L. H. 436.

PAMASZON

Vennék zongorát, vagy pianinót

azonnali fizetéssel Virágüzlet, Budapest, V., Pozsonyi-út 1. Telefon: 115-934. Vidékről is.

Egyedüli biztos hatása •DÉVA• szőrtelenítő kozmetikai szerek: a •DÉVA• krém, fiatalító krém, száritott arcmosó krém Kapható: •DÉVA• Sursd, Somegy megye

Kobona

Gond, idegesség, fáradtság csökkenteni a munkaeórt. A Kobona biztosan legyőzi a fáradtságot és depressiót.

TOLLAT INGYEN

sehol sem kap, de a legjobb minőséget nagy választékban és a legolcsóbb áron, teljes szavatosság mellett szállítja

VIGH JÓZSEF ágytoll vállalata
Kiskunfélegyháza, Szent János-ter.
Kívánatra mintákat, árjegyzéket díjtalanul küld

Gyaln és a biblia. Értéket sejtető mozaikdarab, de még csak egy kis töredéket mutatott be.Éle.

Kosztá Éva. A kis elbeszélés nem éri el a kellő nívót. Próbálja máshol elhelyezni.

Szemölcsök, hajszálak, szépséghibák garantált végleges eltávolítása **KOVÁCS** kozmetikában VI., Teréz-körút 1/c

FIGYELMEBE ajánljuk Rákészitást ötven Zongoratermet. Rengeteg zongora, pianinó vásárolható legcsekélyebb részletre is. Olcsó tanulószongora.

KESZPÉNZERT vennék zongorát, pianinót: Erzsébet-körút huszonhat, Fenyőné. Telefon: 222-462.

BUDAPESTRE érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban megszállás olcsón. Főjegyzőné, Orszay-út 40. sz. I. em. 10.

ZONGORÁK, pianinók, világármárkásak, legolcsóbban, részletre is. Fenyőné zongorateremben: Erzsébet-körút 26. Bézongorák olcsón. Telefon: 222-462.

ELSŐRENDÜ szabású ruhákat, kosztümöket, kabátokat, legzsebb kivételben készit, méltányos árért. vidékre is. Kovács Mihályné divatszalonja, Budapest, VI., Teréz-körút 15. IV. emelet 35.

LEVELEZNEK nyugdíjas katonatiszttel, hadirokjas-tal, önbizalmát visszaadnám, boldogá tenném! Jelige „Életcél 35-45”.

SZOBALANYT vagy ügyes mindenest keresek konyhalány, szakácsnő mellé. Latinovits Oszkár u. p. Madaras Bács megye.

KERESZTÉNY asszonytársaim közül ki járulna hozzá ötezer pengővel szép intézmény létesítéséhez, csekély közreműködésével. Pénzét biztosítom. Leveleket, megélethetást nyujtok” jeligré kiadóba kérek.

MEGISMERKEDNEK öske-resztény, csinos, intelligens komoly, karcsú úriúlánnyal 17-22 évesig, házasság céljából. Róm. kat., középkorú üzlettulajdonos vagyok, havi 4000 pengő tiszta jövedelemmel. Jelige igazit keresek.

37 ÉVES tisztviselő keresi zeneérő és kedvelő, csinos, fiatal, keresztény úriúlánnyal ismeretséget házasság céljából. Leveleket „Harmónia” jeligré kérek.

JÓKEDVÜ kisleány levelezne hasonló fiúval. Leveleket „Mosoly” jeligré kérek.

APRÓHIRDETÉSEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés szavanként 60 fill. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 1.20 P. Jelíges hirdetésre érkező levelek továbbítására a hirdetési díjjal egyidejűleg külön 3.— pengő utalandó át. A hirdetés díja előre küldendő.

BUNDÁK legolcsóbban, alaktások jutányosan **KÓRAY ENDE** szücsmesterüél, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

ELZALOGOSITOTT ékszerrel, ezüstjeit kiváltom és legmagasabb áron megveszem. Brilláns, ezüstöt legmagasabb áron veszek: Baross-ékszerház, Grósz, Baross-utca 83. Telefonáljon: 140-969.

ZONGORÁT vagy pianinót azonnal, készpénzfizetésért, sürgősen vennék. Telefon: 225-689. Zongoraterem.

NEMETOL tudó hölggyel megismerkednék házasság céljából. Leveleket „26-os garcon” jeligré a kiadóba kérek.

KERESSEM testvérlelkemet, olyan 55 év körüli úriember személyében, ki egész szívét és lelkét nyujtán felém, hogy engem a boldogság honába elvezessen. Csinosnak és szépnék mondott, fenközt gondolkodású, meleg szívű és lelkű, róm. kat. úriúny vagyok. „Szívedért a szívemet cserébe adom” jeligré várok fényképpel ellátott leveleket a kiadóba.

ELSZEGÉNYEDETT úriúlánny vagyok, jövőm érdekében, a jószívű emberekhez fordulok, ha valaki tudna valahol használt táskairógépet, közölje velem, megvenném. Leveleket „Nehéz az élet” jeligré kérek.

ÖSKERESZTÉNY, jómeg-jársalású, 39 éves úriúszonny tarsalkodónói vagy irodai állást vállal félnapra, esetleg ellátásért, lakásért vagy fizetésért. Leveleket „Méltóságos asszony” jeligré kiadóba kérek.

KÉT VIDEKI, 18-20 éves úriúlánny levelezne komoly fiatalemberekkel. Leveleket „Gyöngyvirág” jeligré kérek.

SEPSÉGAPOLÁS jutányos áron a „Floris” kozmetikai intézetben. „Floris” készitményekek vidékre is készségeit küldünk. Díjtalan tanácsadás, levél útján is. Cégtulajdonos: Varga Teri, Budapest, VII., Károly-körút 4. Telefon: 226-536.

EGYEDLÁLLÓ tisztviselőnő olyan helyen keres lakást, ahol 3 éves kisfia elátását, gondozását is vállalnák, amíg 6 a hivatalban van. Leveleket „Gyermek-szerető” jeligré a kiadói-hivatal továbbit.

GYÖJTÖM a képeslapokat az ország bármely részéről. Cimem: Miskolczy Margit, Dunaföldvár, Erzsébet-ter 20. (trafik)

KETTŐ személyes háztartás vezetéséhez keresek jól főző mindenest, kisgyermek nem akadály, varrai tudók előnyben. Gyártelep, Bp., 6-utca 44. Altenbachné.

EGYEDLÁLLÓ, intelligensebb nő levelet szívesen venné magányos nő. „Nem sablonos” jeligré kérem a leveleket.

ELVALT, 42 éves tisztviselő keresi komoly úriúny ismeretséget házasság céljából. Leveleket „Meleg szívű vagyok” jeligré kérek.

VIDEKI tisztviselő házaspár jól főző, megbízható háztartásnőt keres 2 szoba, komfortos lakásba. Jelige: „Tisztviselő házaspár”.

KERESKEK tanyára közepkorú mindenest nőt, aki nagyműsösen kívüli mindeim munkát vállal, baromfihoz ért, főz, jó bizonyítványnyal, levélbeni ajánlat: dr. Szergényi Istváné. Sütvénypuszta, u. p. Döbrököz, Tolna megye küldendő.

FIATAL úriúlánny szórakozásból levelezne diplomás viedkiedélyű úriemberrel „Cimzett ismeretlen” jeligré.

EGYEDLÁLLÓ, középkorú keresztény, jómegjelenésű, előkelő családból származó, jellemes, finomlelkű özevgy levelezne sebesült, hadirok-kant katonatiszttel vagy más idősebb, jellemes úrral. Szeretnék mindene lenni, testét-lelkét gyógyítani házasság keretében. Jelige: „Fő a szeretet, megbecsülés”.

LEVELEZNEK komoly úriemberrel, kizárólag szellemi szórakozásból. Leveleket: „Tizennyolceves” jeligré a kiadóba kérek.

„ANGÓRA” jeligrével kapcsolatosan szeretnék részleteesebb felvilágosítást, mielőbb kérném a pontos címet „Orgonavirág” jeligré

SZERETI a szép ruhát? Olcsó lesz, ha maga varrja! Tanuljon szabni Bálintné-től, Vas-u. 19. — Telefon: 349-473. Hat hét múlva önállóan szab.

KEDVES magyar nótársaimat kérném, hogy férjhezmenésembe legyenek segítségemre. Vidéken van házam, bútor és kengyele. Egész árva, róm. katib, házias, 40 éven felüli komoly úriemberhez feleségül mennek, akár vidékre is. Senkim sincs” jeligré küldött leveleket a kiadói-hivatal továbbit.

KÉT vidám barátnő levelezne jókedélyű, vidám fiúkkal. Diplomások, tisztviselők előnyben. Választ. „Szőke, barna” jeligré kérek.

MELYIK diplomás úr levelezne vidám úriúlánnyal. Jelige: „Aki mer, az nyer”. Leveleket a kiadóba kérek.

OTHONT nyujtanék 14-18 éves középiskolát végzett, jobbhabzóbal való keresztény leánynek. Fényképpel ellátott levelet kér Korba Jó-zsef, Nyiregyháza, Kótajai-út 3.

LINOLEUM játékkalotok, gyöngyből készült ruhadíszek tanítását jutányosan vállalja: Hajdu Éva, VII., Erzsébet-körút 2. Telefon: 225-555.

KÉT KÖNYV! ARIADNE: »Mit mond a kéz?« A tenyérjósítás tudomány. Ára: 3.80 P. BOBOSS: »Jóru asztrológiai álmoskönyve.« Ára: 3.60 P. Postaköltésig könyvenként 20 fillér. Utánvétellel 1 pengővel több. Magyar Könyvkiadó, VIII., Kőlcsey-utca 4.

KÖZÉPISKOLÁT végzett leány szívesen levelezne 20-tól 30 évig komoly református férfival. Jelige: „Házias lány”.

JÓ OTTHONBA vágyó, jó-éresztű keresztény 35-45 éves nőt fizetés nélkül, esetleg kevés fizetéssel családtagnak felveszek pusztára. Jelige: „Idős erdész házaspár”.

JÓLELKÜ, kath., 44 éves intelligens úriúlánny férjhezmenne lehetőleg vidékre özevgyemberhez. Levelet: „Nyugodt otthon” jeligré a kiadóba kérek.

27 ÉVES fiatalember megismerkedne kimondottan szép, magas és karcsú leányval házasság céljából. Leveleket „Prímor” jeligré kérek.

LEVELEZNEK komoly, intelligens úriúlánny későbbi ismeretség céljából. Fényképekkel válasszotk. „Főiskolás” jeligré kiadóba kérek.

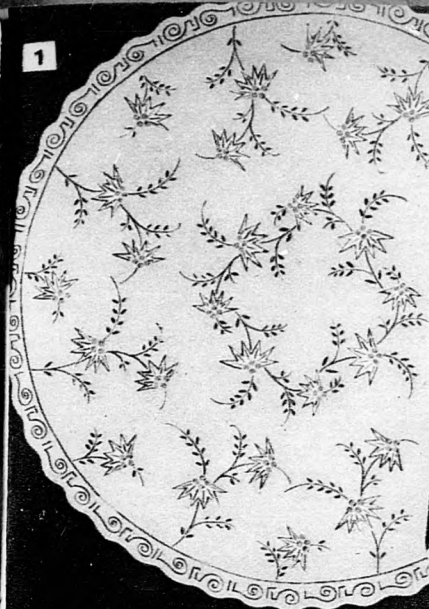
TISZTVISELŐNŐ esti órákra és hétfé napokra munkát vállalna. „Szorgalmas munka” jeligré kérek leveleket a kiadóba.

Feladás szerkesztő és kiadó:

Papp Jenő.
Kéziratokat, kisélet, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeit és képeiket átvétele és közlése tilos. Hirdetési díj mm soronként 1.20 pengő. A hirdetések elhelyezésnél semmiféle külön kikötést nem fogadunk el. A Magyar Nők Lapja, az Athenaeum rt. mélynyomása Feladás: Kárpáti Antal igazgató.

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Posta-takarékpenztári csekk számla: 20.354. Előfizetési ár: egész évre 36 pengő, fél évre 18 pengő, negyed évre 9 pengő, egy óra 3.30 pengő. Egyes szám ára 1.10 pengő

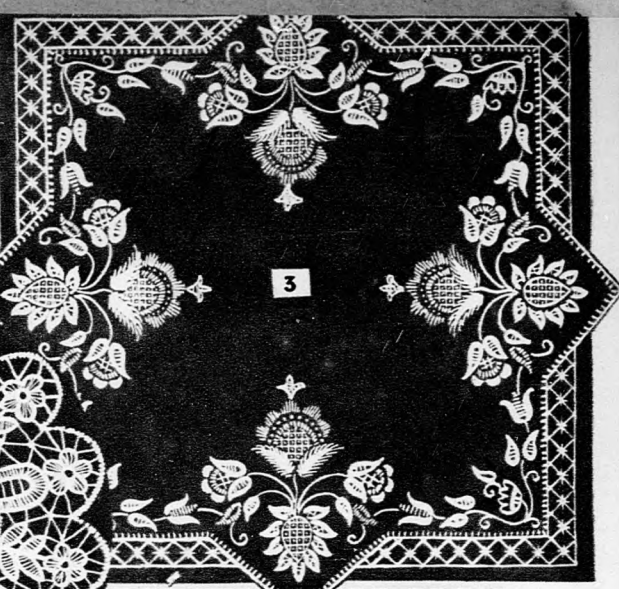
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., FERENCIEK-TÉRE 7. II. EMELET 6. AJTÓ. TELEFONSZÁM: 187-342. **FIÓKKIADÓHIVATALOK:** KOLOZSVÁR, KAZINCZY-UTCA 20, DEBRECEN, KONDOR-UTCA 19, SZEGED, FODOR-UTCA 22, SZABADKA, PRÁGAI HID-UTCA 56, ÖVIDÉK, DEÁK-TÉR 3, I., MISKOLC, GHILLÁNYI-UTCA 13.

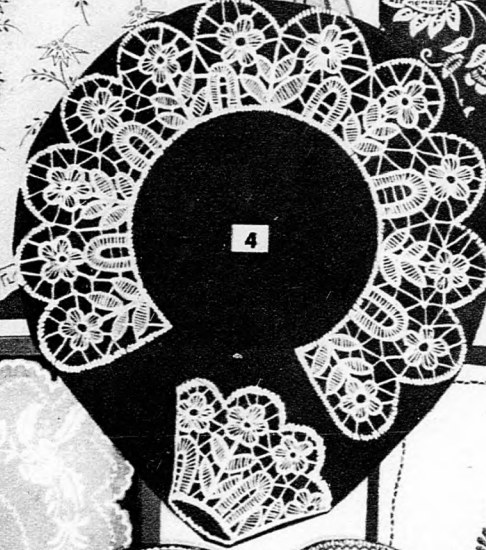
1

2

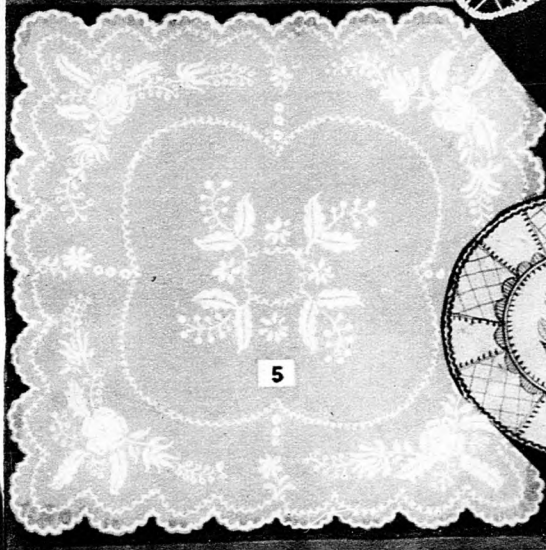

3

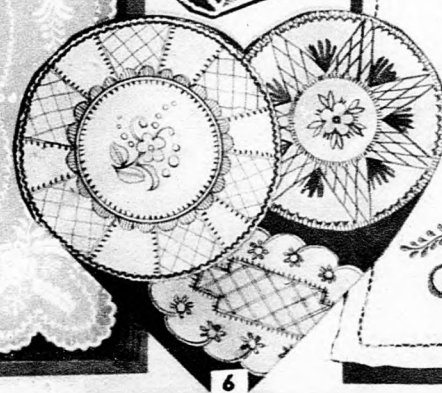

4

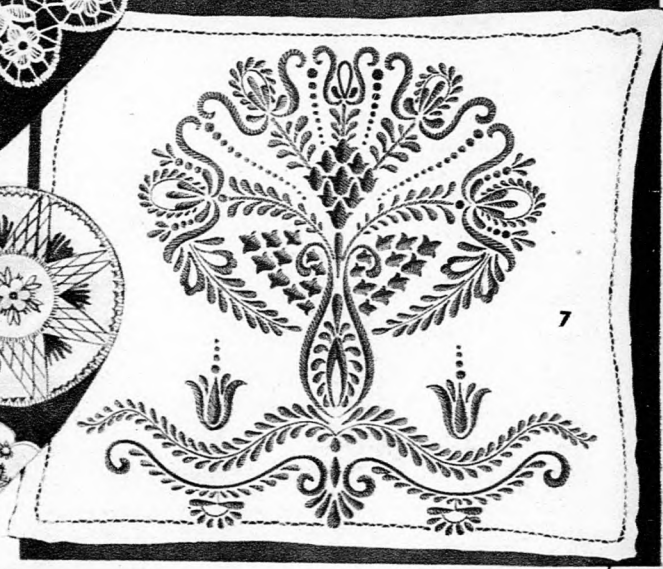
KEZIMUNKA

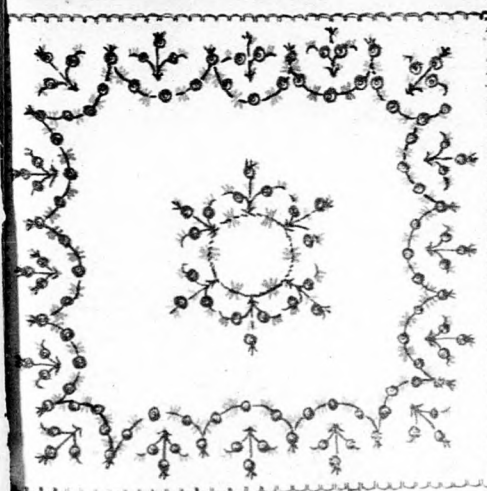
5

6

7

1. **ASZTALTERITŐ** nyerszínű selyemből. A mintát arany- és barna és fehér selyemmel készítjük.

2. **FÉRFPULLOVER** szürke vagy barna gyapjufonálból, kézzel kötve. Megfelelő méretű szabásminta után.

3. **MAGYAROS MINTAJÚ TERITŐ.** Halványzöld selyemre a mintát előnyomtatva, a stilizált virágokat három árnyalatú pasztel rózsaszín, kék, sárga selyemmel himezzük, a rácsozást vékony aranyzással, a szélét körül halvány sárgával és arannyal.

4. **HORGOLT GALLÉR ÉS MANDZSETTA** ruha díszítésére. Nagyon szép fehér angorából bársonyruhára, azonban cérnából készítve is hatásos ruhadísz. A csillagokat és leveleket külön-külön horgoljuk és mikor az összes darabokkal elkészültünk, állítjuk össze a minta szerint szintén horgolt pálcákkal. Apró horgolt lábakkal fejezzük be a szélét.

5. **TÉLLTERITŐ** száibehúzással és rátéttel. A rátétet színes filcből, a többi mintát szintén színes gyapjufonálból készítjük.

6. **TALCAKENDŐK.** Maradékanyagot használunk fel hozzá.

7. **DIVANYAPRÓ.** Selyem vagy vászonlapra himezzük selyemmel vagy gyapjufonállal. A stilizált tulipánokat két árnyalatú élénk pirossal, a leveleket két árnyalatú zölddel, a pontokat pirossal himezzük.

8. **ASZTALTERITŐ** előszobába, bármilyen vászonnyagra előnyomtatva. A mintát színes anyaggal, lánccöltséssel varrjuk.

9. **ZSURTERITŐ** halványzöld vászonból vagy nyerselyemből, a rátét almamintát sárgából, a leveleket zöldből készítjük, a szárazakat és a cakkozott szélét is világosbarna selyemmel himezzük.

9

SZERKESZTI:
KÖBÁNYAI POLGÁRI SERFŐZŐ
ÉS
SZENT ISTVÁN TÁP SZERMŰVEK
RT.

Sulyok Mária